

Euphonia

Revistă de cultură muzicală

Editată de Filarmonica Pitești • Nr. 6, Anul II, Decembrie 2011 • 5 lei

La Festivalul Enescu 2011 4-7

Marin Constantin,

dirijorul vizionar și cutezător 8-13

Florin Croitoru,

interviul cu violonistul 14-21

Noe al sunetelor 52-53

Euphonia

Revistă de cultură muzicală

Apare sub egida Consiliului Local al Municipiului Pitești și a Primăriei Municipiului Pitești

Editată de Filarmonica Pitești

Apare cu sprijinul Asociației culturale „Prietenii Filarmonicii”

Donații și sponsorizări: Filarmonica Pitești, cod fiscal nr. 22086364,
cont bancar: RO17TREZ0465010XXX005818 deschis la Trezoreria Pitești

Trio Gheorghiu

Prilejul de a asista la un recital al familiei de pianiști Gheorghiu a fost unic...

22

Nicolae Brânzeu Pitești 1907 - Arad 1983

Compozitorul și-a început studiile muzicale cu Maria Lerescu și Lucia Stănescu...

26

Divina Daria

O sută cincizeci de persoane au aclamat-o și s-au întrecut în a-i oferi buchete de flori...

32

Euphonia

Director
Jean Dumitrașcu

Redactori:

Ioan Golcea, Adrian Simeanu,
Sergheie Bucur, Joe Neguț,
Tudor Mihalache, Ioan Popa,
Ioana Maria Brânzeu
Corector: Ion Teianu
Fotografii: Felix Cuceanu, Puiu Mihăilescu

ISSN 2066 - 9003

DTP: Smart Press s.r.l.

Tipar: Argeșul Liber S.A.

Sediul redacției:

Filarmonica Pitești, Casa Cărții, etaj 2, 110013

Tel. 0248 220 111, fax: 0248 212 548

e-mail: filarmonica_pitesti@yahoo.com

Cei 11 stăpâni văzuți și cel Nevăzut

Jean Dumitrașcu

Este enorm de greu în a reuși, pe deplin și deodată, satisfacerea nevoilor tuturor grupurilor interesate de funcționarea unei instituții, în special a Filarmonicii Pitești. Mai ales când există mai multe grupuri de acest gen, extrem de eterogene. Astfel, pe primul loc se situează așa-ziii „acționari, (plătitorii de taxe și impozite locale), care vor să știe că o parte din banii lor sunt folosiți eficient, spre satisfacerea unor nevoi superioare). Urmează, în limba managerial, „creditorul, (Primăria Municipiului Pitești, prin aprobarea subvenției anuale, vrea să știe că a făcut și face o investiție pe termen lung, în dezvoltarea și promovarea culturii locale, în creșterea prestigiului orașului prin întreținerea unei instituții de cultură de elită, dar costisitoare. Pe locul 3 - Consiliul Local al Municipiului Pitești, care are interesul ca absolvenții Liceului de Arte „Dinu Lipatti,, și ai Departamentului de Arte al Universității din Pitești să își poată găsi un loc de muncă la Filarmonica Pitești; totodată, prin impozitele per concert și alte taxe plătite de fiecare salariat, cresc veniturile la bugetul local. Firește, „comunitatea,, este și ea interesată de locuri de muncă și de satisfacerea unor nevoi spirituale. „Grupurile minoritare,, (fie etnice, fie cu probleme de sănătate sau financiare, precum persoanele cu handicap ori șomerii) sunt interesate să nu existe discriminare, fie ca Filarmonica Pitești să organizeze concerte cu programe speciale (o seară armenească, una italiană, alta franceză etc), fie să aibă facilități cu privire la accesul la spectacole (gratuități și reduceri la bilete). Urmează „furnizorii,, (cei cu care Filarmonica încheie contracte de achiziții), ce sunt interesați ca instituția să plătească la timp facturile, eventual să își poată întocmi un plan de afaceri (furnizorii de utilități) etc. „Sponsorii,, tot mai greu de găsit, sunt interesați ca, prin sprijinirea unor concerte sau alte activități, să-și sporească prestigiul social. Urmează -această ordine e aleatoare - „clienții,, (adică abonații statornici și spectatorii ocazionali) sunt interesați de concerte de înaltă ținută artistică, de calitate, de invitarea unor dirijori și soliști de valoare. Nu trebuie uitați, însă, angajații, fiindcă și ei sunt interesați de satisfacția în muncă, de siguranța locului de muncă, de creșterea salariilor, dar și de autoperfecti-onare. În fine, cea care asigură buna guvernanta e Legea (apropo de întrebarea unui coleg, cine conduce Filarmonica; Filarmonica se conduce după legile în vigoare). Nu în ultimul rând, managerul e interesat de bunul mers al organizației, întrucât acesta îi asigură prestigiu social (și cine nu ar vrea să ofere numai seri memorabile, de care să vorbească nu doar orașul, ci toată lumea?!).

Personal, aș mai adăuga un stăpân nenumit, nevăzut, dar prezent permanent, și anume pe Dumnezeu. Numai Dumnezeu știe tot efortul nevăzut, insomniile, „bătăliile,, depuse de fiecare în parte, mai mult sau mai puțin.

Impresia generală e că doar spectatorul e stăpân. Da, e unul dintre aceștia. Și el, ca toți ceilalți, foarte important. Însă e singurul care își pune întrebări specifice: la ce mă pot aștepta când cumpăr un abonament sau un bilet?! De răspunsul la această întrebare depinde modul în care instituția identifică produsul dezirabil perpetuu (concert simfonic, vocal-sinfonic, muzică de film, a capella, jazz etc), împăcând oferta cu cererea. Produsul trebuie să fie unul conform, spectatorul potențial întrebându-se mereu: îmi va oferi producția artistică din această seară ceea ce aștept eu de la ea?

GEORGE EN FESTIVAL

NESCU
L

GEORGE ENESCU
FESTIVAL

La Festivalul

Enescu

2011

După cum ne așteptam, Filarmonica Pitești a fost invitată să participe la Festivalul internațional „George Enescu” din 2011. A contat succesul din 2009, a contat evoluția instituției dintre cele două ediții ale festivalului. Ca și în 2009, programul pregătit pentru Festival a fost prezentat, din respect pentru publicul nostru statornic, mai întâi acasă, la Pitești. Apoi, într-o frumoasă duminică de septembrie (11), ne-am deplasat în Piața „George Enescu”, Piața Festivalului, cu un autocar de la SC Automobile Dacia SA (mulțumiri publice!). Prezentarea făcută de către reporterul de la TVR Cultural, în momentul în care am intrat „în direct” (fără repetițiile de sunet, practic fără vreo repetiție!!!) a fost extrem de măgulitoare și încurajatoare pentru toți artiștii aflați pe scenă, în frunte cu dirijorul Tiberiu Oprea și cu soliștii Ștefan Cazacu (violoncel) și Ioana Goicea (vioară). Totuși, pentru a ne încadra în ora de transmisiune în direct și a încheia cu Rapsodia română I de Enescu, programul a fost ajustat față de cel de la Pitești.

Bref, între ora 14.00, când descărcam instrumentele la scenă (mulțumiri maestrului Roncea pentru harpă!) și până la „gongul” de la ora 20.00, ne-am făcut simțită prezența și în spațiul public – cineva lipsea afișe cu concertul Filarmonicii Pitești prin centrul Capitalei, unul amplasa roll-up-ul instituției, alții repetau în „cort”, alții se întâlneau cu diverși dirijori, impresari, artiști etc. veniți din timp să ocupe un loc. Inutilă prevedere: nu numai scaunele rezervate pentru reprezentanți (invitați) ai unor ambasade, ai Ministerului Culturii, organizatorilor (ARTEXIM) ș.a.m.d., ci toate!, au fost ocupate de la ora 16.00 de public. Cele 200 de programe „de sală” nu au ajuns decât în primele rânduri, fiindcă la ora începerii concertului erau circa 1000 de spectatori (jumătate în picioare!).

Programul a fost deschis de Uvertura Festivă op. 96. de Dmitri Șostakovici. A urmat tânărul violoncelist Ștefan Cazacu, fiul maestrului Marin Cazacu. Acesta a interpretat Dansul țărănesc de Constantin Dimitrescu și Rapsodia ungară pentru orchestră și violoncel op 68 de D. Popper. A urmat tânăra și talentata violonistă Ioana Goicea, fiica extrem de talentată a Cristinei Anghelescu (a fost și o miză secretă – orchestră tânără, soliști tineri!). Prima piesă a fost Balada lui Enescu, urmată de Fantezia Carmen de Pablo de Sarasate.

La final, ropotele de aplauze nu mai conteneau. „Bravo, Filarmonica Pitești!”, au strigat mai mulți spectatori necunoscuți, care doreau ca programul nostru să continue. Din păcate, mai urma un band de jazz, iar scena trebuia eliberată urgent...În autocar, spre Pitești, aproape de miezul nopții, simțeam entuziasmul membrilor orchestrei. Efortul meritase!

Jean Dumitrașcu

Marin Constantin,

dirijorul vizionar și cutezător

La un an de la plecarea maestrului Marin Constantin pentru a dirija corul Îngerilor, am sentimentul - tot mai acut - că încep să-l pierd din conștiință pe măsură ce îl simt cum se așează în ființa mea artistică și didactică, îndreptându-mi atenția spre profunzimea actului interpretativ și spre comorile neprețuite ale idealului perfecțiunii.

Maestrul Marin Constantin face parte din categoria marilor cutezători ai poporului român care în artă,

cultură, știință, filosofie sau teologie au atins culmi ale recunoașterii de pretutindeni: Constantin Brâncuși, George Enescu, G. G. Antonescu, Nicolae Paulescu, Petrache Poenaru, George Emil Palade (al cărui tată i-a fost profesor lui Marin Constantin la Buzău), Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Dumitru Stăniloae, Emil Cioran, Sergiu Celibidache și mulți alții. Au fost deopotrivă cutezători și vizionari, antrenați și dominați de idealuri, asumându-și misiuni care încarcă cu spiritualitate aura unui popor

multimilenar.

La aceste personalități revelația are o dublă funcție: conținutul acesteia se dezvăluie fiecăruia în parte, pentru ca ulterior - prin jertfă și dăruire - să se transforme în zestre pentru urmași.

Viziunile maestrului Marin Constantin au scânteiat din afecte plauzibile, adânc motivate; prima înfățișare a fost aceea de a se dedica muzicii, aducând Madrigalul la Conservator, adunând studenți, absolvenți și coriști cu experiență pentru o premieră națională: un cor de

cameră în care interpreții să fie oameni dispuși și apți să participe la viața de ansamblu și capabili să renunțe la individualități timbrale pentru a construi o sonoritate echilibrată și armonioasă.

Maestrul Marin Constantin a fost un vis continuu în care personajul principal a fost Madrigalul, iar situațiile propuse, sieși și madrigaliștilor, le-au creat A. Vieru, T. Olah, Șt. Niculescu, M. Marbe, Al. Pașcanu, I. Odăgescu, D. Buciu, S. Toduță, P. Constantinescu, G. P. da Palestrina sau Josquin des Prés.

Coriștii madrigaliști au devenit un instrument complex întemeiat pe cunoașterea dirijorală a partiturii, cu deplină responsabilitate în actul interpretativ, manifestând spontaneitate și rigoare, cu un imens aport imaginativ și psihotehnic, în cadrul unei viziuni regizorale asupra acesteia.

Încă de la început, corul de cameră Madrigal a aparținut Conservatorului, legat de tinerețe și studiu - așa cum a rămas și dirijorul Marin Constantin, un permanent tânăr și căutător de valori interpretative.

Pentru maestrul Marin Constantin munca a fost cea de a doua religie;

**Marin Constantin
mi-a apărut drept
unul dintre puținii
interpreți care știu
să reveleze forma
sensibilă a muzicii.**

nu l-a preocupat efortul ci împlinirea idealurilor, perfecțiunea, drumul în sus. A împlinit totul cu dragoste, oferindu-ne o continuă lecție de artă într-un maraton concertistic, biruind greutatea, fără să le adune. Munca Sa s-a legat de succese imense, fiind un ecou al adagio-ului blagian: „Doamne, să nu mă lași niciodată să fiu mulțumit de mine“. La Marin Constantin munca se conjuga cu învățătura; muncea ca să-și răspundă întrebărilor. Țelul se îndrepta spre familia Madrigal, dăruind și înțelegând ceea ce face, sprijinind (în ansamblu și în detalii) construcția sonoră a formației, renunțând la propria respirație pentru a se integra în suflul colectiv. De-a lungul vieții a recunoscut că „soarta mea a fost să muncesc“ sau „munca nu se mai termina“ ori „am muncit cu enormă dăruire“.

Să analizăm în ce viziune a muncit Marin Constantin. Cel dintâi gând al maestrului a fost de a stabili Madrigalului atribuții profesionale: tehnică vocală individuală și de ansamblu, de maximă finețe și implicare. Toți coriștii au fost deprinși să gândească regizoral fiecare partitură cizelându-și emisia vocală în cadrul partidei și a ansamblului,

conferind instrumentului coral o dimensiune organică. Impresionat de sunetul Madrigalului, compozitorul Dan Voiculescu exclama: „Madrigalul este un miracol artistic ... cântă așa cum nu s-a cântat niciodată pe aceste meleaguri“, iar inegalabila actriță Leopoldina Bălănuță se minuna că madrigaliștii aduc vieții noastre „tumult și culori marine“.

Încă din primul an de concerte, madrigaliștii au dat strălucire lucrărilor din epoca de aur a Renașterii - toate școlile componistice -, operei „Orfeu“ a lui Cl. Monteverdi, cantatei lui J. S. Bach până la creațiile lui A. Webern, B. Britten, I. Stravinski, apoi la un an au prins viață partiturile lui A. Vieru (Scene nocturne, 1963), M. Marbe (Ritual pentru setea pământului, 1968), Șt. Niculescu (Aforisme, 1969), Al. Pașcanu (Bocete străbune, 1971), M. Moldovan (Obârșii, 1971), Dan Buciu (Remember Hiroshima, 1972), T. Olah (Timpul cerbilor, 1973), I. Odăgescu (Oglindire, 1970, Rugul pâinii, 1977), aproape șase secole de muzică prin cele mai reprezentative și complexe partituri.

Din nevoia de autodepășire, de asimilare și traducere în sonorități a limbajelor moderne, a semiografiilor individuale din partiturile care aveau notate 20 %, 30 %, 40 % din textul muzical, restul fiind inventat de dirijor și ansamblu, corul Madrigal a devenit un laborator pentru creația contemporană. Marin Constantin are calitatea de a-i fi intuit pe contemporanii săi compozitori altfel decât confrății din breaslă, criticii și muzicologii epocii, deși în anii '68-'75 din secolul trecut, la sala Radio concertele săptămânale aveau în program o primă audiție, uneori absolută.

Maestrul Marin Constantin a mai intuit că interpretul modern este pus în situația de a împărți gloria cu compozitorul, de la care preia ideile, le concretizează, deseori aducând și „ceva

”

Pentru dirijorul Marin Constantin muzica corală contemporană este un diamant al spiritului românesc... muzica aceasta este de mireasmă românească.

în plus“. În acest context dirijorii și coriștii se supun unui proces dinamic în care muzica ia formă, sens și semnificație pe măsură ce se întemeiază actul interpretativ pe scenă.

Pentru dirijorul Marin Constantin „muzica corală contemporană este un diamant al spiritului românesc... muzica aceasta este de mireasmă românească“. Despre poemul Oglindire a compozitoarei I. Odăgescu, maestrul spunea: „tema creată în spirit bizantin sugerează stilul irmologic. Am zămislit împreună cu corul acea asceză sonoră, descinsă din străfundurile forajului psihoafectiv, neutră și unitară culoare timbrală, gradațiile adânc cântărite ale intensității și am controlat labilitatea intonațională a microintervalelor“.

Scenele nocturne ale lui A. Vieru au avut următorul scenariu: „În cadrul statuar al ansamblului freamătă o

mare viață interioară. Cele două straturi ale permanenței mobile sau imobile ieri-azi-măine, și al mișcării propriu-zise, au fost diferențiate timbral prin șoapte întărite, obsedante, periodice, cu variate sublinieri dinamice, sau prin vocale vii și multicolore, într-o caleidoscopică timbralitate“.

În acest vast repertoriu de semne și situații inedite, madrigaliștii au luat contact cu muzica electronică (banda magnetică - la început), cu jucăriile muzicale descrise de compozitori, cu instrumente de

percuție (toacă, tobe, clopote, clopoței) etc.

Totodată, în spațiul sonor au fost introduse - ca o componentă a interpretării - combinații video pe spectrul lumină - întuneric și alte efecte optice, dirijorul și corul reușind să creeze din muzica contemporană un unicat de mare frumusețe. Mie, personal, mi se pare că muzica corală românească modernă - de acest nivel - s-a oprit

odată cu laboratorul pentru creație și interpretare a lui Marin Constantin.

Inegalabilul dirijor a fost un căutător de stiluri și autor de pattern-uri interpretative. În accepțiunea Sa, muzica nouă se naște odată cu interpretarea ei prin cizelarea și șlefuirea detaliilor până la perfecțiune și împlinire, și de la perfecțiune până la miracolul pătruns de o forță hipnotică neverosimilă.

Madrigalul și dirijorul Marin Constantin au refuzat în mod deliberat specializarea, apropiindu-se de toate sistemele de compoziție, stilurile și genurile muzicale, înțelegând fiecare partitură cu un uimitor rafinament artistic. Marin Constantin a unit știința muzicală cu ideaticul devenirii și cu afectivitatea într-o rețetă alchimică, amestecând substanțe sonore în retortele sufletului său și ale madrigaliștilor, oferindu-ne comori cu străluciri timbrale nemaiauzite. Ascultându-i opiniile din tratatul discografic „Arta construcției și interpretării corale (1985), din numeroasele interviuri, te pătrunzi de un sentiment de smerenie

pentru viziunile sale în universuri neștiute de noi.

Maestrul Marin Constantin a fost un artist inteligent, sensibil și talentat, dublat de o imensă putere de muncă (nu invers). Ca muzician își exercita intens facultățile sale spirituale, de aici și ideea de dirijor-vizionar. Era statornic în ideal și față de familia sa, Madrigalul, deopotrivă operă a Sa și totodată „simbolul cel mai frumos al muzicii noastre corale“ (Anton Dogaru). Marin Constantin a creat Madrigalul precum C. Brâncuși a imaginat și finalizat complexul arhitectonic de la Târgu Jiu sau G. Enescu opera sa Oedip. Declarat BUN AL PATRIMONIULUI UNIVERSAL, Corul Național de cameră Madrigal s-a desăvârșit la școala perfecționării muzicale a profesorului Marin Constantin, cel care știa să ofere publicului și ansamblului său momente unice de artă, de muzică, de inefabil, pătrunzând intuitiv și imagistic orice partitură și apropiindu-se sensibil de situațiile propuse de compozitor.

A fost un constructor migălos al

broderiilor filigranatrice sonore în orice gen sau stil muzical, relevând un simț al perfecțiunii și o capacitate de a realiza arhitecturi sonore fără egal - așa cum remarca și compozitorul Mihai Moldovan. Ca artist cu un imens suflu poetic și meditativ, Marin Constantin a concertat pe cele mai mari scene ale lumii (din Europa, Asia și cele două Americi), colaborând cu cele mai desăvârșite valori ale muzei Euterpe, față de care n-a avut niciodată complexe. Prin fantezia și măiestria Sa a fost un creator unic, un artist dublat de o curiozitate științifică nebănuită, fiind racordat la pulsul mondial al vieții sociale și muzicale, căutând mereu legături și conexiuni ale fenomenelor și proceselor de orice fel, manifestând o înțelegere superioară, nemărginită; totul vibra pentru El, totul era viu pentru conștiința Sa.

Din ansamblul preocupărilor și realizărilor sale remarc trei aspecte: a actualizat muzica „veche“, a manifestat îndrăzneală în muzica modernă și contemporană (de la dedecafonistul A. Webern la școala românească de

compoziție, de renume mondial) și s-a aplecat cu o gândire profundă asupra partiturilor din culturile muzicale, în mod special către creațiile românești pentru cor de copii până la cele mai complexe lucrări.

A fost un artist care genera extazul pentru cor și public, simțind „sunetele ființă, care dor sau care te bucură“, fiind un spirit european, un iscoditor dublat de un trudnic fără pereche, dotat cu o vedere directă în adâncul artei și al vieții.

Maestrul Marin Constantin a fost un anteic; s-a născut la Urleta Prahovei și a trăit numai în țara sa. Și-a conturat o personalitate complexă, realizând o carieră mondială exemplară fructificând resurse intelectuale și psihice remarcabile (notăm, ca amănunt pitoresc, faptul că în vara anului 1949 a susținut și promovat, în câteva zile 18 examene la două facultăți).

A fost lucid, dar și meditativ cu pusee de afectivitate dezlănțuită. A stat într-o continuă vibrație, luând totul în serios; a avut un curaj uneori sinucigaș, întotdeauna fiind sigur de reușită.

A împletit viața cu arta, ștergând granițele și lărgindu-le pe cele care delimitau orizontul său de idee.

Marin Constantin a fost preocupat de o singură idee: SĂ DIRIJEZE ! dăruindu-și viața semenilor („Este un dăruit“ - afirma mentorul său, profesorul Ion Vicol).

Știa să scoată din adâncul ființei sale flori rare de mină, simțind fiorul emoției genuine pe care-l revela prin miracolul artei și fiorul trăirii.

Marin Constantin a răspuns chemărilor vieții în mod impecabil, sculptând în sufletele madrigaliștilor și al ascultătorilor comori neasemuite.

Știa și intuia calea de a activa energiile sufletești ale fiecăruia, fiind

un muzician greu de înțeles la prima „citire“. Era necruțător cu neîmplinirile deși trăia (în același timp) boem și nonconformist, încălcând legi pentru a-și construi propriul cod juridic prin care și-a susținut arta inconfundabilă.

Configurația mentală și afectivă a maestrului exprima o armonie deplină: se informa statornic, visa înalt și frumos, comunica cu semenii (de la care aduna energii pe care le investea în arta sa interpretativă). A creat neîncetat un climat favorabil sieși și formației sale, fără cea mai mică urmă de inhibiție sau complex.

A selectat repertoriul Madrigalului cu o

omniscient și extrem de selectiv în tot ce realiza sau îl interesa. Ca manager, s-a preocupat de toate: organizare de concerte, repertoriu bogat și reprezentativ, turnee lungi (în 1984, Madrigalul a susținut 65 de concert în trei luni, în America și Canada), turnee scurte (în țară, în orașe și în sate), înregistrări, filmări, costume (de epocă, contemporane, populare), amplasament stereofonic, relații (pozitive) cu presa etc.

Structura fericită a artistului Marin Constantin s-a construit din har muzical, calități psihice excepționale, putere

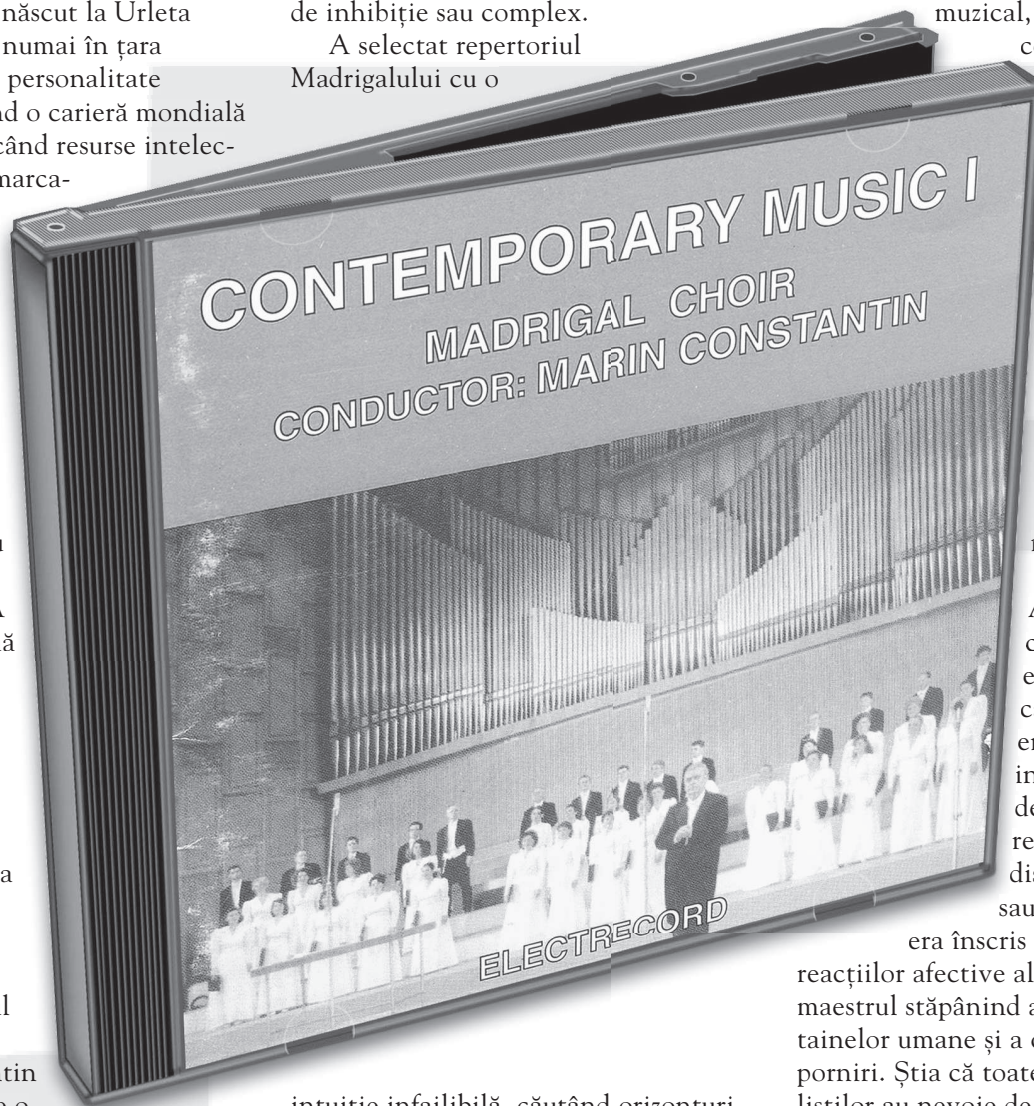
de muncă inegalabilă, voință activă și conștientă. A fost tenace, inteligent și intuitiv. S-a impus în sufletul tuturor, știind să cultive resorturile psihice ale madrigaliștilor, ale ascultătorilor și ale conducătorilor.

Nu uita nimic! Avea o memorie cuprinzătoare, engramică, pe care o exersa: era preocupat de investigații afective: de la selectarea repertoriului, la discuții profesionale sau la o agapă, totul

era înscris în parametrii reacțiilor afective ale interlocutorilor, maestrul stăpânind arta descifrării tainelor umane și a celor mai ascuns porniri. Știa că toate sufletele madrigaliștilor au nevoie de o singură inimă: a SA ! Știa că nici un repertoriu nu este de neabordat; studia până ajungea la cunoașterea lui.

Știa că nici o sală de concert din lume nu este nici prea mare pentru Madrigal, nici prea mică; în orice situație oficia ca un preot la altar !

Omul și artistul Marin Constantin se revărsau în comunicarea psihotehnică prin care grupurile sonore se susțineau reciproc, coriștii conștientizau globalitatea sonoră și cuprindeau spațiul cu emisii vocale de la cele difuze la strigăte, obținând

intuiție infailibilă, căutând orizonturi noi stilistice și conferind perenitate interpretărilor din fiecare școală de compoziție corală.

Printre împlinirile sale psihotehnice se numără codificarea laturii emoționale în toate genurile și stilurile muzicii corale pe care le-a dirijat, solicitând ascultătorilor din sală să participe activ la actul nașterii și înfloririi lucrării în suflet și în conștiință - așa cum sublinia compozitorul Dumitru Capoianu.

Maestrul Marin Constantin a fost omniprezent în viața muzicală a țării,

controlul sonor, intercomunicarea în plan orizontal și fluența circulației tensionale prin sugestiile dirijorale ale maestrului și puternica sa empatie.

Conducând un ansamblu contemporan, cu recunoaștere unanimă, Marin Constantin a fost dintru început ovaționat.

Știți câte epitete și metafore, elogi și distincții s-au dedicat maestrului și madrigaliștilor? Se pot scrie volume, se pot redacta tratate și îndreptare de conduită dirijorală cu aceste materiale, dar cel mai important gest al nostru constă în a nu-L UITA, a nu-i neglija opera și a nu-i nesocoti atitudinea de cutezător pentru că, în final, MARIN CONSTANTIN și MADRIGALUL ne aparțin nouă, tuturor.

A fost o șansă a ascultătorilor și spectatorilor de pretutindeni să fie în prezența unui magician al baghetei, un vrăjitor al sunetelor, un Paganini în fața corului, un geniu - după părerea multora. În referatul de recomandare a obținerii titlului de doctor în muzică, marele compozitor și profesor Sigismund Toduță afirma că cele 10 C.D.-uri cu Arta construcției și interpretării corale sunt „mărturia cotelor atinse de arta interpretativă corală sub direcția unui dirijor dotat cu geniu“.

Cu vreme înainte, Cella Delavrancea îl omagia pe Marin Constantin, cel ce a „găsit formula care-i deschide universul dimensiunii a patra“ pentru care „muzica nu mai are timp ci este o continuă emanație“.

Maestrul Ștefan Niculescu a fost un statornic admirator al Madrigalului și a dirijorului Marin Constantin: „Madrigalul aduce ascultătorului briza muzicii ... Marin Constantin mi-a apărut drept unul dintre puținii interpreți care știu să reveleze forma sensibilă a muzicii; nu numai într-o versiune cu totul personală, ci și în perfectă concordanță cu forma scrisă, rațională a operei“.

Al. Pașcanu dedica Festum hibernum și Bocete străbune lui Marin Constantin, „acest vrăjitor care cunoaște secretul transformării hârtiei în muzică, în artă incandescentă cu care aprinde sufletele ascultătorilor pe toate meridianele lumii“.

Compozitoarea I. Odăgescu mărturisește că opera interpretativă a lui Marin Constantin este „o realizare unică în istoria artei interpretative corale românești și universale“.

M. Moldovan ne invită la reflecții:

„Poate ne mai reamintim că avem în grădina românească o floare cum nu are nimeni, chiar nici cei cu casa mai mare și curtea mai plină“, iar Hansa de Roo clamă: „Corul Madrigal este de-a dreptul excepțional! Denotă o minuțioasă pregătire, în care nu știi ce să apreciezi mai mult: studiul aprofundat al partiturii, cu descifrarea tuturor sensurilor sau finețea nuanțelor celor mai subtile ale muzicii“.

Toate aceste gânduri ne conduc la ideea că, în continuare, avem nevoie de lumina și noblețea corului Madrigal în care se oglindește - cu rară claritate și intensitate - sufletul nepereche al lui Marin Constantin.

Maestrul a înfăptuit într-o viață un imens act de cultură; a concertat

A fost lucid, dar și meditativ cu pusee de afectivitate dezlănțuită. A stat într-o continuă vibrație, luând totul în serios; a avut un curaj uneori sinucigaș, întotdeauna fiind sigur de reușită.

cu săli pline, inclusiv la programele cu muzică contemporană. A lăsat o moștenire imensă, dar și foarte grea: ștacheta interpretării corale acum este SUS, iar Școala muzicală corală românească trebuie să-i facă față fără complexe.

Maestrul a fost autorul unor meditații sonore aduse de dincolo de audibilul exterior, dăruindu-ne

MUZICA reînnoită. Marin Constantin nu doar că a înțeles primenirea muzicii corale românești, dar a pornit odată cu această primenire și a rămas în ea.

Muzica l-a exprimat pe Marin Constantin pe măsură ce temerarul dirijor s-a pătruns de adevărul că „opera de artă cere tot timpul viață“.

Ne întrebăm dacă drumul Madrigalului și a maestrului a fost rectiliniu; nicidecum, pentru că, după cum mărturisea El însuși, „vicisitudinile biruite rămân doar mărturia că a trecut adânc în viață și - ca un artist adevărat - nu a putut rămâne fără însemnele acestora“ (Iosif Sava - Constelația Madrigal, pag. 142).

Prin versiunile sale interpretative, Marin Constantin ne îndeamnă să percepem propria noastră idealitate și frumusețe; viziunile sale ne sunt repere și impulsuri pentru înstăpânirea imensei bogății lăuntrice de care dispunem. Când lumea aceasta se va liniști și sufletele umanității vor căuta din nou audiția MUZICII SFERELOR, viziunile lui Marin Constantin vor prinde contur și se vor actualiza de dincolo de timp.

Consider că trebuie să trăim certitudinea că Spiritul neamului românesc ne-a hărăzit un VISĂTOR, un zburător din ZĂRILE MUZICII și ale perfecțiunii interpretative care a purtat numele de MARIN CONSTANTIN.

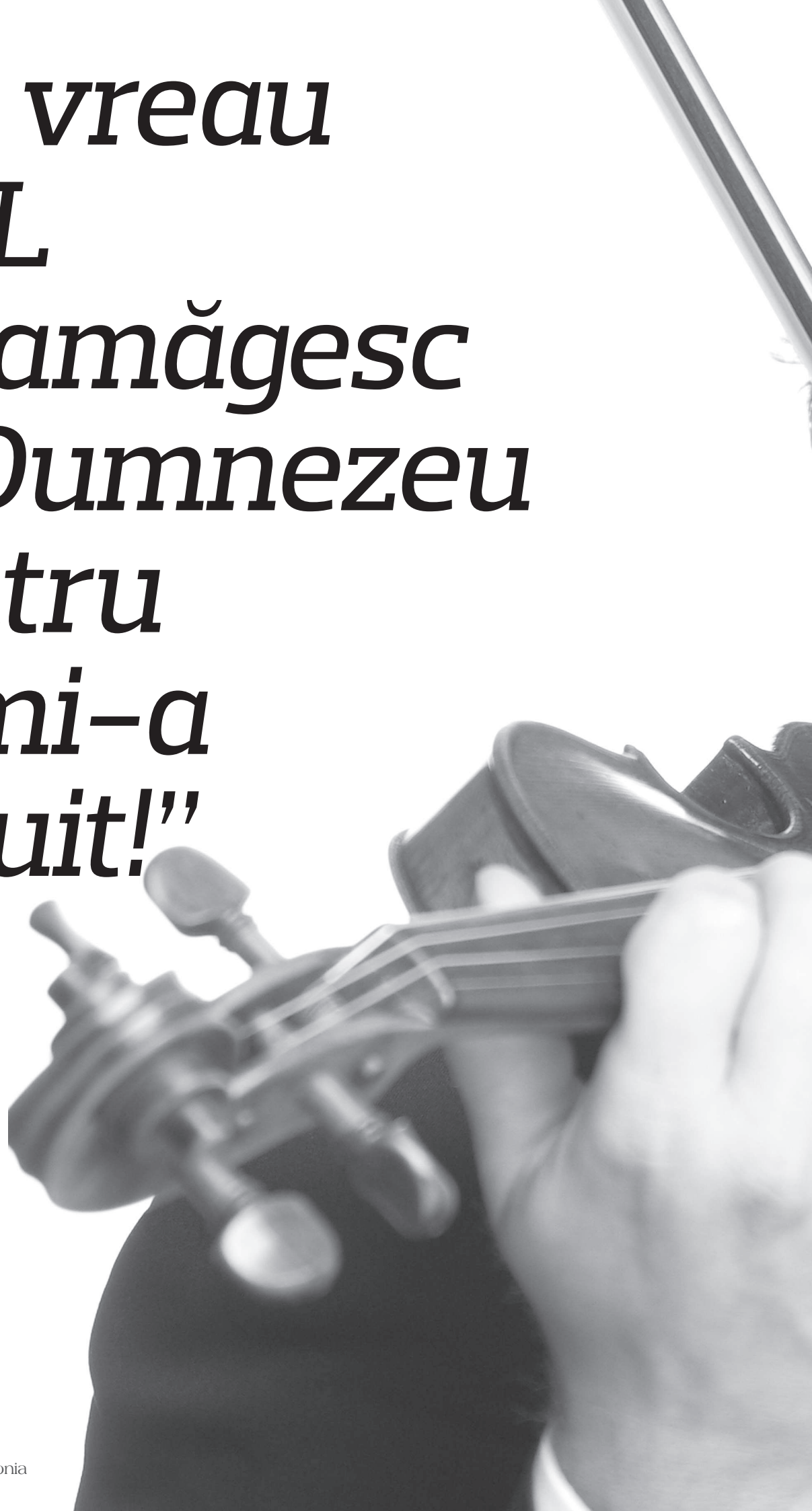
Acest mare interpret român este un nod al artei corale, precedat de un lung ventru, după care urmează o nouă dilatare. Eu zic: maestrul Marin Constantin abia de acum înainte urmează să fie descoperit în strălucirea irizată a personalității sale; ne-a lăsat opera prin care trebuie să-l înțelegem și să-l venerăm pentru darul făcut prin propriul autodafé, autodafé înțeles ca jertfă dar și ca act de credință.

Marin Constantin are dreptul la neuitarea noastră - după cum spunea Geo Bogza despre Paul Constantinescu.

Marin Constantin ar fi putut fi un om politic influent sau un director cu veleități reale în domeniul artistic, dar nu s-a pierdut într-un destin complicat și nici nu s-a împăcat cu o glorie falsă față de predestinarea sa; a rămas statornic vocației de a fi cel dintâi în interpretarea muzicii corale din epoca modernă.

**„Nu vreau
să-L
dezamănesc
pe Dumnezeu
pentru
ce mi-a
dăruit!”**

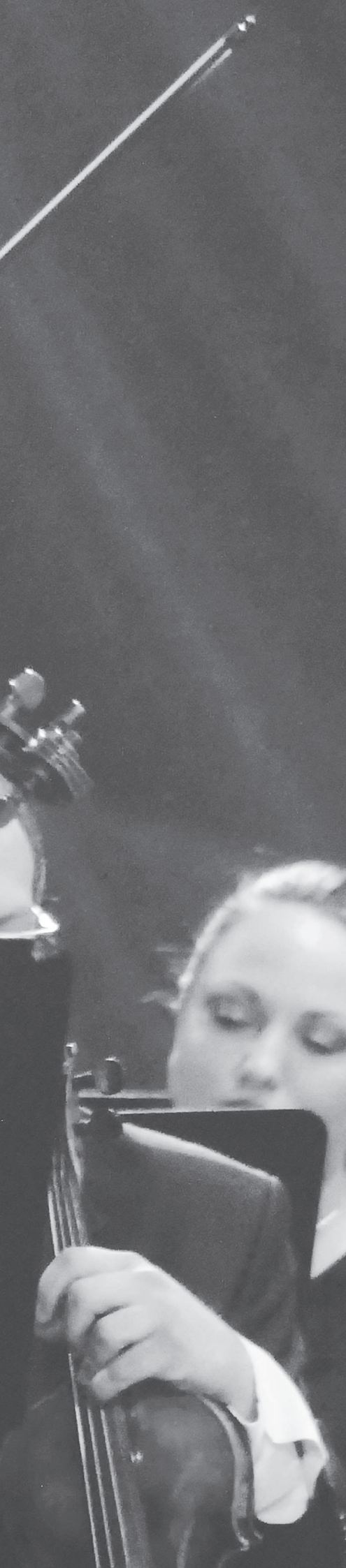

Interviu cu
violonistul
Florin Croitoru

Conferențiar universitar doctor la Universitatea Națională de Muzică București, Florin Croitoru este, cu adevărat, unul din marii artiști ai României moderne. În 1994, și-a făcut debutul ca solist cu Filarmonica din Viena. Presa austriacă l-a aclamat, catalogându-l drept „solist fenomenal” cu o „tehnică perfectă”. Este, de asemenea, deținătorul a 11 premii, în diferite concursuri internaționale de vioară, printre care amintim premiul I la concursul internațional de vioară „Fritz Kreisler” de la Viena, devenind astfel primul și până astăzi singurul violonist roman distins cu acest premiu de prestigiu.

Violonistul Florin Croitoru a apărut pe scenă în nenumărate concerte și recitaluri, pe patru continente. Florin Croitoru a realizat premiera romanească live a celor 24 de Capricii pentru vioară solo de Niccolò Paganini, în 2002. Aprecieri fulminante au urmat fiecărui concert, imprimare, (re) difuzare în săli prestigioase de concert

și pentru diverse posturi de radio și televiziune din Austria, România, Ungaria, Cehia, Croația, Iugoslavia, Belgia, Elveția, Germania, Olanda, Polonia, Rep. Moldova, Italia, Franța, Irlanda, Suedia, Marea Britanie, Norvegia, Islanda, Africa de Sud, Noua Zeelandă, Statele Unite ale Americii și Japonia, aprecieri ce au precedat un nou și adițional drum în ilustra sa carieră, pentru a implementa cercetarea sa științifică cu privire la interpretarea violonistică, cu care a obținut titlul științific de doctor în muzică în anul 2003.

Dr. Croitoru este invitat în mod regulat ca solist concertist, membru în jurii de concursuri internaționale de vioară și să susțină cursuri de măiestrie.

-Stimate Maestre Florin Croitoru, am în față c.v.-ul dumnevoastră. Ce se ascunde în spatele acestui foarte scurt c.v. pe care mi l-ați trimis pentru programul de sală?!

-Nu se ascunde absolut nimic. Totul e cât se poate de clar și la vedere. Am optat pentru o variantă scurtă, într-adevăr, de c.v., pentru că la vârsta noastră cred că nu mai are rost să scriem povestea vieții, mai ales într-un program de sală, iar cei care ne cunosc, în România sau în alte părți, sau cei xare ne aud, nu au nevoie să citească 2-3 pagini despre ceea ce am făcut. Ei își formează propria opinie bazându-se pe ceea ce aud în seara respectivă. Și cred că asta e cel mai important. Să ne educăm publicul, să ne judece după ce putem face, nu după ce am făcut. Aceasta este o părere personală mai veche, la care subscriu și în ziua de azi. Pe scurt, am încercat o prezentare succintă a celor mai importante momente din cariera mea de până acum, în așa fel încât publicul ascultător să aibă o imagine completă, dar, bineînțeles, generală, a activității mele profesionale.

-Pentru cititorii revistei Euphonia, o să începem cu începutul. La câți ani ați început studiul violii? Cum ați ajuns să studiați vioara?

-O mare inspirație a exercitat-o asupra mea fratele meu, Gabriel, care, fiind mai mare, el a optat, evident, primul pentru muzică și pentru vioară. Părinții mei îmi povestesc că am avut o mare dorință de a mă înscrie la Școala de Muzică, deși nu se prea mai dorea ca

”

Mă gândesc la fiecare apariție a mea pe scenă în fața publicului ca la un concurs cu mine însumi.

”

Pentru mine, artist înseamnă cineva de talia lui Enescu, cineva de talia lui Dinu Lipatti. Și mulți alții, din cultura vastă românească pe care o avem. Este bine că avem oameni care pot să ne arate diferența între ce înseamnă cuvântul „artist” și ce înseamnă cuvântul „artizan”.

și al doilea copil să facă lucrul acesta. Din spusele lor, înțeleg că am mers chiar eu să mă înscriu la Școala de Muzică la vârsta de 6 ani (râde –n.red.) și, deși îmi doream pianul mai mult, totuși, vioara a fost cumva mai aproape de inimă, probabil și datorită fratelui.

-Îl auzeți cântând acasă...

-Sigur că da. Evident că a fost o sursă de inspirație deja de atunci pentru mine și un exemplu demn de urmat. Așa că ne-am înscris amândoi la Școala de Muzică din

Galați, eu în 1975. Din păcate, în 1976, Școala și-a pierdut specificul de muzică, a fost, de fapt, desființată și transformată în școală generală. Drept urmare, părinții, cu mari eforturi, au reușit, la vremea aceea, cu mari intervenții, mă rog, cereri și tot felul de audiențe, să facă o mutare la București, unde cei doi frați au dat examen la școala din București.

-Ați dat din nou examen?!

-Sigur. Păi, nu ne primea nimeni fără. Așa am continuat cursurile la

Școala de Muzică Nr. 1, respectiv Liceul de muzică „George Enescu” din str. Lemnea. A urmat Conservatorul pentru amândoi și, după aceea, bineînțeles, drumurile s-au despărțit din ce în ce mai mult, profesional, așa cum e și normal. Cariera ne-am purtat-o fiecare în diverse direcții și, uneori, și împreună.

-Ce modele ați avut? Ați dorit de la început să ajungeți solist? Ce visați când erați mic, în anii de ucenicie?

-La vârsta aceea, inspirația foarte mare o constituie, în general, oamenii cu care venim în contact. Destinul, viața, familia au făcut ca aceste contacte imediate să fie de foarte bună calitate și atunci, fără să vreau, au stimulat o anumită direcție, respectiv Gabriel. Îl dau pe el primul, pentru că, pentru mine, el rămâne cel mai mare talent al școlii violonistice românești până în ziua de azi.

-Eu sunt convins că fratele dumneavoastră ar spune invers acum!

-(Râde-n.red.) Eu chiar sunt foarte serios și nu spun asta fiindcă suntem rude. În nici un caz. E o părere pur obiectivă și la rece spusă. Într-adevăr, omul acesta e extraordinar. În sfârșit, trecând peste asta, Mihai Constantinescu, unul din marii noștri violoniști și artiști – ne-a fost profesor, am avut șansa aceasta, la vârsta respectivă; evident, omul, fiind solist, ne-a inspirat să ne antrenăm ani de zile pentru cariera de soliști. Pentru asta am fost pregătiți de mici copii. A

urmat Ștefan Gheorghiu, marele profesor și violonist. Dumnealui, iarăși, a știut să cizeleze. A avut un talent formidabil, aproape că făcea o radiografie a posibilităților violonistului, pe care le completa și le îmbunătățea. Ei, deci, luând în considerare acestea, plus calitatea deosebită a nivelului de pregătire școlară de atunci, profesional vorbind, toate acestea împreună au conturat personalitatea interpretativă pe care publicul o vede astăzi în fața lui pe scenă.

-Ce amintiri aveți de la primul concert pe scenă ca solist?

-Una foarte specială, dacă memoria mă ajută, și cred că da, a avut loc în anul 1985, cu un concert de Saint-Saens, nr. 3, cu Filarmonica Bacău, cu maestrul Ovidiu Bălan dirijor. Concertul a fost imprimat, o imprimare care am înțeles că se dă și astăzi pe posturile de radio, ceea ce înseamnă că a fost o treabă reușită.

-Maestrul Ovidiu Bălan a avut încredere în dvs. și v-a urcat pe scenă...

-Sigur. După cum se știe, e o personalitate extraordinară a baghetei românești și, în afară de asta, a manifestat, dintotdeauna, un mare interes și sprijin pentru talentele tinere pe care nu s-a sfiit să le invite ca soliști, să le sprijine și, poate, uneori, să facă primii pași împreună în cariera muzicală.

-De regulă, vorbiți de marii profesori de vioară sau de dirijorii care v-au sprijinit la începuturi. Dar aceiași profesori, aceiași dirijori au avut alte zeci, sute de elevi, studenți, tinere talente, dar nu au reușit toți. Cum vă explicați?

-Este foarte simplă explicația. Și-n meseria noastră, ca și-n alte câteva, profesorul este, de multe ori, extraordinar, uneori genial chiar, cu un talent remarcabil în această profesie, dar, el sau ea, lucrează cu materialul clientului, să-i spunem așa. Este ca un grădinar care plantează o sămânță de foarte bună calitate într-un sol anume. Depinde și de calitatea „pământului” de cum va crește acea plantă, să zicem. E vorba de un lucru comun, un lucru în echipă, e vorba de efortul depus de ambele părți în acest lung proces de formare și atunci asta explică foarte bine de ce numai puțini din cei mulți se aleg în decursul timpului.

-Foarte frumoasă parabola folosită și adevărată, e pilda Semănătorului, pentru că da, puțini reușesc. Deci, dincolo de multă muncă, de multă transpirație, cât la sută mai reprezintă talent, geniu, grație?

-Numai Dumnezeu știe! Numai Dumnezeu știe cât ne dă! E suficient 1%, cum spunea și Edison. La aceasta să reafirm și cum spunea marele nostru Enescu, care recomanda generațiilor tinere și următoare: mult altruism și cât mai multă modestie. Lucru mult mai profund decât pare poate la o primă vedere, mai ales în societatea de azi, în care „imaginea” pare să primeze

înaintea oricărei alte calități umane, sau de caracter, sau de profunzime, sau de talent. Cred că Enescu avea dreptate, că recomandările sale rămân valabile fără îndoială și astăzi, și numai prin ele cineva poate, într-adevăr, să acceadă la calitatea aceasta, de adevărat artist. Pentru că astăzi se face o mare confuzie, vedem și la televizor, apar diverse persoane care spun: „eu sunt artist”. Mda, depinde ce înseamnă cuvântul ăsta pentru fiecare dintre noi. Pentru mine, artist înseamnă cineva de talia lui Enescu, cineva de talia lui Dinu Lipatti. Și mulți alții, din cultura vastă românească pe care o avem. Este bine că avem oameni care pot să ne arate diferența între ce înseamnă cuvântul „artist” și ce înseamnă cuvântul „artizan”. Sau, nu știu cum să zic, o vedetă populară a momentului, dintr-un anumit domeniu. Asta nu înseamnă în nici un fel artă.

Artă adevărată se poate face în pictură, literatură, muzică, sculptură, în actorie, în multe domenii, dar nu prea cred în cuvântul artist, în , eu știu, să zicem, în muzica jazz sau în muzica pop sau mai știu eu care muzică. Cred că ăsta e un domeniu rezervat muzicii clasice, dacă e să comparăm genurile muzicale, dacă nu pentru alt motiv pentru simplul fapt că în muzica asta nobilă, clasică, cel care o face cu adevărat, de lungă durată,

”

Chemarea pământului e sacră, e chemarea lui Dumnezeu. Ne-a dat viață într-un anume loc. Probabil, parte din destinul nostru.

ca o profesie, o face zilnic, ore în șir, de la vârsta de 6 ani. Nu a visat noaptea, undeva pe la 25 de ani, că el are talent în nu știu ce direcție, știu un manager bun, îmi creez o imagine mai mult sau mai puțin atrăgătoare, și acum sunt „artist”. Asta nu se întâmplă peste noapte. Asta e rodul unei munici de-o viață.

-Și, până la urmă, cine cerne? Publicul? Timpul? Cine e marele judecător?

-Publicul cerne, dar istoria cerne cel mai bine valorile adevărate. Cum am văzut cu toții în decursul timpului. Tot ceea ce a însemnat valoare adevărată încă este prezentă și astăzi și va fi întotdeauna. Muzica, compozițiile de o mai slabă factură, de o valoare, să zicem, superficială, numai de imagine, numai de dragul de înșirarea niște partituri acolo, nu rezistă în timp. Și asta e foarte bine.

-Ați pomenit de genurile artistice. La dvs., orice interpretare este unică. Nu rămâne ceva palpabil în urma acestei interpretări, eventual o înregistrare, dar nu e ca în literatură, rămâne cartea în bibliotecă, rămâne tabloul pictorului ș.a.m.d. În urma interpretării dvs. în sufletul dvs. rămâne ceva, în sufletul publicului ceva. Și cam atât!

-Așa e! După părerea mea, noi, interpreții acestor pagini celebre, lucrăm nu cu piatră, nu cu metal, noi lucrăm cu sufletul omului, cu emoția umană, cu emoțiile profunde ale sufletului uman, cele mai nobile. Muzica de calitate cizelează și înnobilează sufletul uman. Așa cum preoții lucrează cu sufletul să-l curețe, noi încercăm să aducem la suprafață cele mai nobile emoții, sentimente. Așa cum, după părerea mea, o muzică scrisă, să zicem, mai puțin reușită, nu reușește să aducă la suprafață în sufletul ascultătorului aceeași calitate de emoții sau de trăiri.

-Cum vă alegeți repertoriul? Țineți cont de gustul estetic propriu, de preferințele publicului?

-Parțial. Și de gustul propriu, și de ceea ce cred eu că publicul ar aprecia ceea ce cred eu că societatea noastră are nevoie, și anume de valori adevărate muzicale componistice, valori, de altfel, confirmate de istorie, autori celebri, Bach, Beethoven, Brahms. Or să spună mulți: domnule, tot aceeași și aceeași, dar ceva nou? Și eu spun: cu mare bucurie! De îndată ce

descoper ceva nou de calitate, eu sunt primul care îl prezint public!

-Până la urmă, compozitorii preferați sunt cei câțiva amintiți?

-Așa cum am făcut aseară (27 octombrie 2011 –n.red.) împreună cu Filarmonica Pitești, când am prezentat împreună Concertul pentru vioară de Sabin Pautza care, de altfel, a și dirijat. Cred că e una din puținele lucrări de valoare contemporană, Acuma, istoria, ca întotdeauna, ne va judeca și pe noi, și pe compozitori, și lucrarea în sine...

-Dar la bis ați interpretat... ce? Mă tot întreb, și am fost întrebat și de către publicul nostru!

-Un interpret poate lăsa ceva în urmă, cum am încercat să fac și eu, prin eventuale cadențe la concerte pe care le scrie el însuși sau transcripții muzicale sau poate chiar compoziții, dacă are chemare pentru așa ceva. Eu am simțit un asemenea moment și am publicat de câte ori am avut inspirație, niște lucrări, și vă jur că am fost cel mai aspru judecător al meu înainte să le public! M-am gândit de o mie de ori dacă aceste lucrări merită să vadă lumina tiparului înainte să îndrăznesc să le aduc în fața publicului. E vorba de Asturias și de „Romanța anonimă”, lucrare dedicată chitării, după care am făcut transcripția pentru vioară solo, după priceperea mea. Am crezut, și cred, că o personalitate interpretativă poate fi mai complet conturată dacă reușește nu numai să ajungă la cele mai înalte culmi pe care le visează, dar și se completează prin asemenea lucrări scrise pe cale le dăruiește.

-Dați-mi voie să mă fac purtătorul de cuvânt al publicului, ce a fost foarte încântat de lucrarea dvs.!

-Nu pot decât să mă bucur. Înseamnă că ideea mea de a fi cel mai aspru judecător al meu însuși funcționează, înseamnă că publicul a apreciat lucrul acesta și a văzut că e ceva făcut nu în grabă, nu peste noapte, ci e rodul unei gândiri de mai mulți ani de zile, a unei aprofundări serioase a tuturor aspectelor. Și calitatea muzicii și-a spus cuvântul.

-Ați vorbit de modestie. Și vă caracterizează. Și cred că dincolo de sfatul lui Enescu pe care îl urmați, cred că e și firea dvs., așa sunteți dvs. făcut. Ați propus

din lucrările dvs. spre interpretare, ori modestia v-a împiedicat?

-În primul rând, nici nu am foarte multe, iar cele pe care le am cu greu m-am hotărât să le public. Dacă, vreodată, istoria va considera că ele merită atenție mai mare o s-o facă oricum. Sunt publicate la Editura Muzicală.

-Ce planuri de viitor aveți? Care e targetul dvs. secret?

-Targetul meu e același ca întotdeauna: să nu-l dezamăgesc pe Dumnezeu pentru ce mi-a dăruit! Numărul unu. Prin acest lucru cred că o să reușesc întotdeauna sau aproape întotdeauna să nu dezamăgesc publicul, instituțiile ce-și pun încrederea în mine, prezentându-mă într-un concert sau altul ca solist. Apoi, și nu în ultimul rând, eu mă gândesc la fiecare apariție a mea pe scenă în fața publicului ca la un concurs cu mine însumi. Pentru că de fiecare dată vreau să fiu mai bun decât am fost data trecută. Și așa o să rămân până la ultimul concert!

-Ați concertat mulți ani, de foarte multe ori, în America, în Europa, în lume. V-ați întors mereu acasă, deși puteați rămâne. De ce?

-Îmi curge sânge românesc în vene! Am stat 9 ani de zile în S.U.A. Sunt lucruri care, într-adevăr, sunt de mare

”

**Îmi curge prin vene
cântul acesta pur
românesc, popular,
colinele noastre,
vântul care adie
prin livezi și lumea
lui Ion Creangă.**

anvergură acolo pentru calitatea mai bună a vieții. Nu știu cum să spun. Îmi curge prin vene cântul acesta pur românesc, popular, colinele noastre, vântul care adie prin livezi, lumea lui Ion Creangă, lumea lui Enescu, lumea lui Porumbescu. Nu le pot uita și nu vreau să le uit.

-Deci, vă leagă mai mult pământul...

-Chemarea pământului! Chemarea pământului e sacră, e chemarea lui Dumnezeu. Ne-a dat viață într-un anume loc. Probabil, parte din destinul nostru. Pentru a-l putea cinsti trebuie să acumulăm experiență în cât mai multe locuri posibile, după care, ca-n cazul meu, să ne întoarcem și să sfințim locurile în care ne-am născut, să le îmbunătățim, să ajutăm ca cei care vin din urmă să fie mai buni și mai de succes.

-Să predați ștafeta!

-Da. Deși, sper că mai am destui ani! Dar Dumnezeu știe! Când zice El, gata, imediat!

-Nu știam ce credință profundă aveți! Schimbând planurile, vă rog să îmi spuneți câte ceva și despre profesorul, despre îndrumătorul care sunteți.

-Ca profesor am o mulțumire. În București am câțiva copii extraordinari. Și am avut și-n anii trecuți. Cum ziceați mai devreme, mulți încep, puțini sunt cei aleși. E ca o cursă. Și e normal să fie așa. Dacă toți ar fi extraordinari am avea o problemă! De exemplu, și la Filarmonica Pitești, ce facem dacă avem 50 de soliști extraordinari?! Ce facem? Nu ne ajunge o stagiune. Așa că viața cerne valorile foarte bine. Ca uleiul deasupra apei vor ieși – și valorile, și adevărul moral, și adevărul social și adevărul profesional. Acestea trebuie să primeze. Iar eu pentru asta mă lupt. Trăim într-o eră în care de multe ori ni se vâra pe gât diverse lucruri prin mass-media, iar eu, acolo unde sunt, încerc să sfințesc locul, aducând ceea ce eu consider că e adevărul pe care publicul nostru îl merită.

-Dumnezeu să vă ajute în tot ceea ce faceți! Sperăm să rămâneți alături de Filarmonica Pitești!

-Mulțumesc, la fel, oricând mă chemați, și felicitări pentru ceea ce ați făcut pentru Filarmonica Pitești.

**Jean
Dumitrașcu**

Trio Gheorghiu

Priplejul de a asista la un recital al familiei de pianiști Gheorghiu a fost unic pentru cei aproximativ 150 de melomani prezenți în sala Filarmonicii Paul Constantinescu, în seara zilei de 25 octombrie 2011 – Ziua de Naștere a Regelui Mihai I al României; rămâne unul de referință în viața simfonicului ploieștean, ca și a publicului său aferent.

Persoanele prezente la recitalul Trioului pianistic Valentina-Roxana-Valentin Gheorghiu, au gustat din plin, fiecare, după cum înțelege în general creațiile muzicienilor aflați, în programul celor trei virtuozii, cu lucrări consacrate pianului. Familiaritatea în deosebi a Maestrului Valentin Gheorghiu, cu publicul ploieștean, semn limpede al afecțiunii reciproce, a fost nota de bon ton a Domniei sale,

chiar dacă intrarea și scurta derută a domnișoarei Valentina Gheorghiu, ne-a lăsat trecătoarea senzație că, ușor încordată, a apărut poate prea devreme sau cam așa ceva. Personală, independentă până la a accepta cu greu să aflăm, public, că este fiica iluștrilor ei părinți, Domnișoara s-a integrat cu brio, în demonstrația pianistică a „serialului“ muzical pe cât de variat, pe atât de măiastru interpretat. Gravele

și acutele, pe canavaua sonor-stufoasă din Bach, au căpătat apoi nuanțe și accente – sunetele prefăcându-se în culori, forme și spații – pe misterioasa partitură din Cesar Franck, intrând, mai departe, pe spirala tonalităților Dvorakiene, grațioase / intempestive focuri de artificii. Virtuozii au pătruns apoi în piruetele romanticului Fauré, apoi în langoarea diafan-Debussyană, pentru a triumfa într-un Rahmaninov dramatic, dostoievskian. Repertoriul, într-o asemenea formulă alcătuit, sancționează (aici: confirmă) certa gândire muzicală a Maestrului, pe care apoi publicul a întâlnit-o în execuția La Două mâini, La Patru mâini și apoi La Șase mâini – a acestei veritabile și celebre familii de pianiști! Imaginați-vă 30 de degete alergând peste claviatura aceluiași pian, după o strategie matematic stabilită în varietatea execuției, dexteritatea interpreților nefiind așa de ușor de urmărit. Păstrându-se, această virtuozitate – La Două, La Patru și La Șase mâini, în cadențele smulse spontan din partituri, într-o sincronizare până la urmă izbită, ba chiar spectaculoasă !

Și mai destiși am devenit cu toții, când dl Corneliu Irimia, directorul Filarmonicii a oferit buchetul de flori distinsei familii de pianiști Gheorghiu, iar după ce reprezentanta Primăriei municipiului a adus Diploma de Excelență, pe numele marelui nostru pianist, din partea Fundației Oamenilor de Știință Prahova, dl Costache a înmănat Maestrului Valentin Gheorghiu, Medalia de Onoare pe care numai Regele Mihai I al României și academicianul Constantin Bălăceanu Stolnici au mai primit-o !

Propunem onoratei direcțiuni a Filarmonicii două idei, spre studiu și aplicare: 1 – Semnalul sonor ce prefațea deschiderea fiecărei seri muzicale, să fie o secvență dintr-o lucrare pe potriua acestui moment public, a marelui Paul Constantinescu - nume ce îl poartă Filarmonica; 2 – Invitarea școlărilor în grupuri organizate și însoțite oficial de educatori/învățători/profesori, fie la concerte special aranjate pentru vârstele lor, fie la reprezentații simfonice/camerale accesibile lor, pentru dezvoltarea gustului pentru adevărată Muzică, în fond, educarea lor de la vârstele cele mai fragede.

Serghie Bucur & Tudor Mihalache

Concert de pian la patru mâini

În seara de 8 decembrie 2011 am avut din nou plăcerea să-l avem invitat pentru un recital pe marele pianist Valentin Gheorghiu însoțit de soția sa Roxana.

Mărturisesc că acum 36 de ani, în 1975, am audiat la Ateneu o serie de concerte care aniversau 25 de ani de la debutul artistului la Ateneu. Cum trec anii!!! Maestrul Valentin Gheorghiu și-a păstrat vigoarea interpretării de parcă anii nu se văd.

În debut s-a interpretat Sonata în Re major KV 488 de W. A. Mozart pentru pian la patru mâini. Compusă în 1781 în stil galant cu melodii interperse și cadențe.

Au urmat concertele la patru mâini Grand Rondeau în La major op 107 și Marș caracteristic 3 în Do major op.121 de Franz Schubert. Apoi Vals în La minor de Frederic Chopin și Romanță în La major de Serghei Rachmaninov. După pauză au urmat Mica suită de Claude Debussy și bijuteria muzicală Suita Dolly de Gabriel Faure. În final s-au interpretat Două dansuri maghiare de J. Brahms.

Interpretarea distinșilor artiști au fost însoțită de aplauzele însuflețite ale sălii și distinșii artiști au oferit și două piese la bis. O seară deosebită și o bucurie pentru melomanii piteșteni.

Joe Neguț

Concert festiv *pentru stagiunea* *de toamnă* *a Filarmonicii Pitești*

La 29 septembrie 2011 Filarmonica a susținut concertul festiv de deschidere oficială a stagiunii 2011-2012. Programul a fost deosebit, pentru că am avut oaspete pe violonista Valentina Svyatlovskaya. Este membră a celebrei orchestre Concertgebouw din Amsterdam, unde concert-maestru este soțul ei Liviu Prunaru. Ambii au și o foarte merituosă activitate solistică. Concertul a debutat cu Poemul pentru vioară și orchestră, Op. 25, de francezul Ernest Chausson. Este o piesă de repertoriu pentru violoniști și interpreta i-a redat aerul trist și melancolic cu multă dăruire. A urmat tot o piesă a unui compozitor francez, Camille Saint-Saens, Havaneză pentru vioară și orchestră, Op. 83, pentru vioară și orchestră. Piesa este scrisă

”

Violonista Valentina Svyatlovskaya este membră a celebrei orchestre Concertgebouw din Amsterdam.

pe ritm de habanera și violonistă rusă a redat cu pricepere frumoasele teme spaniole. În final, la bis, Valentina ne-a cântat Adagio de Bach.

O prezență foarte plăcută care ar merita repetată la Filarmonica noastră. În partea a doua orchestra și dirijorul Tiberiu Oprea ne-a oferit Simfonia a II-a în Re major Op. 73 de Johannes Brahms. Se spune despre Brahms că a avut totdeauna ca model muzica lui Beethoven. Și această simfonie scrisă mult mai repede decât prima trimite la acesta criticii muzicali văzând influențe ale Simfoniei Pastorale a Titanului.

Orchestra a reușit performanța să redea spiritul simfoniei aerul optimist și vesel al simfoniei. Toate acestea sunt un semn bun și așteptăm o stagiune care să bucure pe melomanii piteșteni.

Joe Neguț

Nicolae Brânzeu

(Pitești, 1907 – Arad, 1983)

În zile noastre se scrie, se tipărește și se vorbește din ce în ce mai puțin despre oamenii de valoare ai culturii românești, mai ales despre cei care au trăit, creat și activat în secolul al XX-lea. Nu prea demult, ei au plecat în alt timp, în alte locuri și se pare că au dus cu ei tot zbuliumul vieții lor tumultuoase, toate gândurile și frământările aproape inerente și uneori îngrozitoare ale vieții românilor în a doua jumătate a secolului trecut.

Una dintre aceste personalități este Nicolae Brânzeu - compozitor, dirijor, profesor și pianist. El s-a născut la Pitești la 28 decembrie 1907 în familia profesorului Nicolae Brânzeu, căsătorit cu Maria Ghiorghiu din Golești, Argeș. Tatăl compozitorului devenise prefect de Argeș la 10 august 1907.

Se pare că nașterea primului băiat al familiei Brânzeu a adus tuturor o mare bucurie. Începând din 1907, în familia Brânzeu s-au născut și au crescut șapte copii - doi băieți: Nicolae și Cornel și cinci fete: Elisabeta, Viorica, Silvia, Adela și Consuela. Într-o scrisoare din 1994, Consuela își amintea: „Toți copiii lui Nicolae Brânzeu au fost premiați în liceu și toți și-au dobândit în mod demn o carieră prin studii universitare aprofundate. Așa bunăoară, băiatul cel mare, Nicolae, avusese - ca și tatăl său - trei licențe dintre care una era obținută la Paris, la Schola Cantorum.“

Aptitudinile viitorului compozitor se vor evidenția încă de la vârsta copilăriei.

Viitorul compozitor și-a început studiile muzicale cu Maria Lerescu și Lucia Stănescu, o excelentă muziciană formată la Leipzig. De remarcat că el s-a format ca muzician în perioada interbelică, atunci când în România exista o dorință fierbinte de afirmare a artei muzicale românești având ca model inestimabilul nostru cântec popular. Era firesc ca și Nicolae Brânzeu să urmeze acest drum ce fusese bătut de înaintașii săi mai apropiați ca vârstă (în primul rând de George Enescu, Dimitrie Cuclin, Marțian Negrea, Mihail Jora, George Enacovici) dar și de alții.

La 19 ani, Nicolae Brânzeu se stabilește în București pentru a urma cursurile Conservatorului (1926-1931) unde îi are ca profesori pe D.G. Kiriac, Alfonso Castaldi, Mihail Jora, Dimitrie Cuclin. Contactul cu viața muzicală și culturală a Bucureștiului interbelic a însemnat pentru studentul Nicolae Brânzeu o mare satisfacție. La terminarea Conservatorului din București, în 1931, el a solicitat o bursă pentru a studia mai departe, în Franța, la celebra Schola Cantorum din Paris, în primul rând Compoziția și Contrapunctul (discipline pe care le începuse la București) dar și Arta dirijorală și Pianul....

Tot în anul 1931, Nicolae Brânzeu și-a luat și licența în Drept, la Facultatea de Drept din București, împlinind astfel

dorința tatălui sau care ținea mult ca viitorul compozitor să aibă asigurată o sursă mai sigură de existență, fiind destul de sceptic în privința câștigurilor pe care fiul său cel mare le-ar fi putut obține de pe urma unei cariere muzicale. Dar, cu toate acestea, Nicolae Brânzeu nu a practicat vreodată profesia de avocat...

Printre profesorii lui Nicolae Brânzeu la Paris se numărau Vincent d'Indy, Guy de Lioncourt, Albert Bertelin, Paul Brand și Marcel Labey. Plecând la Paris, Nicolae Brânzeu ducea cu el două lucrări vocal-simfonice proprii: „Trecut-au anii“ după sonetul lui Eminescu și „Hymne“ după poezia lui Charles Baudelaire. Bineînțeles, viața muzicală pariziană - cu numeroase orchestre simfonice, cu cele două opere,

cu multe formații de cameră și cu recitaluri muzicale organizate aproape în fiecare seară – constituia pentru studentul român aflat la Paris o ispită permanentă. El își amintea mai târziu : „Am avut plăcerea să-l ascult la Paris pe Igor Strawinsky susținând partea de pian a frumosului său «Capriccio pentru pian și orchestră» și, în același concert, să audiez și spirituala «suită Pulcinella». Am ascultat în fiecare stagiune opera «Pelleas et Melisande» de mai multe ori, uneori cu partitura în față.“

Revenit în țară, Nicolae Brânzeu a devenit corepetitor la Opera Română, iar apoi a dirijat succesiv Orchestra Operei din București, Orchestra Operei din Sibiu și Orchestra Filarmonicii de Stat din Arad.

Dintr-o cronică semnată de Nicolae Lazăr și intitulată „O revelație: compozitorul Brânzeu“ aflăm unele atribute ale tânărului dirijor: „...Brânzeu s-a dovedit a fi și un foarte înzestrat dirijor, cu nerv, cu autoritate, perfect conștient de ceea ce urmărește și nu mai puțin capabil de a obține din partea orchestrei rezultatele dorite“.

La 1 Iunie 1948, compozitorul Nicolae Brânzeu s-a stabilit în Arad, iar la 29 iunie 1948 a susținut primul său concert local în frumoasa sală de concerte a Palatului Culturii. Aflându-se în Arad, Nicolae Brânzeu a adunat în jurul său numeroși instrumentiști și coriști cu ajutorul cărora, prin muncă asiduă, a înființat Filarmonica de Stat din Arad. Încă din prima stagiune a acesteia el a adus ceva nou arădenilor,

scriind la inițiativa direcției Teatrului din Arad, muzica de scenă pentru piesa «Scufița Roșie» – o mini-operetă pentru copii.

Prima preocupare a compozitorului a fost aceea de a transforma orchestra simfonică în așa fel încât aceasta să poată răspunde pe deplin exigențelor de precizie ritmică și intonațională, de dinamică, dozaj, frazare, etc. În acest scop, la repetiții, el nu lăsa să treacă neobservată nicio eventuală greșală a vreunui instrumentist. Repertoriul său a fost variat, începând cu preclasicii și ajungând până în zilele noastre, bineînțeles, cu anumite preferințe pentru titanii literaturii muzicale universale (Wagner, Beethoven, Berlioz, Brahms, Franck, Debussy, Strauss) dar și pentru compozitorii români. Deși Nicolae Brânzeu a fost atras întotdeauna de lucrările clasice concepute în spirit tradițional, el nu a refuzat să dirijeze și unele lucrări experimentale.

Nicolae Brânzeu a realizat o originală și foarte expresivă sinteză, îmbinând lumea folclorului românesc cu aceea a mijloacelor de expresie cultivate de neoromantismul de la Schola Cantorum. Nu întâmplător George Enescu l-a premiat de două ori! Astfel, pentru lucrările create și pentru activitatea sa dirijorală, Nicolae Brânzeu a fost distins cu «Premiul II George Enescu» (în 1934) și cu «Premiul I George Enescu» (în 1942) precum și cu «Ordinul Meritul Cultural» (în 1968).

Compozitorul Nicolae Brânzeu a lăsat posterității o creație muzicală

impresionantă prin anvergura și diversitatea sa: trei simfonii, cinci opere, două operete, muzică de scenă, o simfonie concertantă pentru pian și orchestră, oratoriul «Lucefărul», cantata «Meșterul Manole», o suită pentru orchestră, mai multe uverturi, două rapsodii, muzică corală, numeroase lieduri, muzică de cameră (sonate, trio-uri, cvartete, cvintete, etc.)

De la prima sa lucrare (opus 1) «Trecut-au anii», pe versurile sonetului eminescian și datată 1930, până la ultimul său opus: corul bărbătesc «Rugăciune», tot pe versurile marelui poet Mihai Eminescu, s-au scurs 53 de ani de intensă creație și activitate muzicală ce au fost susținute de o mare dragoste și pasiune pentru muzică.

După șase săptămâni de imobilizare la pat în urma unui accident rutier, compozitorul Nicolae Brânzeu a decedat la 07.08.1983. A luat cu el și iubirea profundă pentru familia lui mare, pentru oameni și viață... A luat cu el pasiunea nestăvilă față de muzică, adorația lui pentru Iisus Hristos și Maica Domnului – a luat cu el și dragostea lui nesfârșită pentru adevăr și libertate; a luat cu el chiar talentul și știința muzicală pe care o stăpâna impecabil.

A luat cu el aproape totul! Ne-au rămas DOAR amintirea și partiturile lui.

Ar trebui...

Probabil că a ajuns într-o lume mai frumoasă!

Ioana-Maria Brânzeu
profesor de muzică, Arad

Fotografie din arhiva Nicolae Drăgulescu, nepot al compozitorului

Nicolae Brânzeu,

cărturar și patriot român, militant
neostenit pentru cauza românilor

Într-una din poeziile sale, poetul Ioan Alexandru, referindu-se la cei ce-au fost, lăsând un nume în istoria și-n cultura noastră, se-ntreba retoric: cine mai are oare știre despre ei? Despre cele săvârșite la vremea lor, în folosul și spre mai binele nației lor?

Cât de mult se potrivesc asemenea vorbe lui Nicolae Brânzeu, românul vrednic de odinioară, profesor, diplomat și om politic de largă recunoaștere, trăitor la sfârșitul veacului al XIX-lea și începutul celui de al XX-lea, apropiat al marilor bărbați ai vremii Iuliu Maniu și Ionel Brătianu, cunoscut al însăși Maiestății sale, regelui Carol al II-lea, prin funcțiile importante deținute: în două rânduri prefect al județului Argeș, prefect al județului Neamț (înainte și în vremea Războiului I Mondial), Inspector General al Basarabiei și.a.

Astăzi numele lui este tot mai rar pronunțat, doar oamenii de strictă specialitate mai aducându-l înspre noi. Ba încă, cei mai tineri, aleargă cu gânduldegrabă la profesorul Nicolae Brânzeu al Lugojului, trimițându-l, așadar, iată, în alte locuri și-n alte timpuri, cu totul nepotrivite.

Că cei mai vechi îl știu, îl prețuiesc și folosesc rodul muncii sale o dovedesc câteva date și fapte neîndoelnice, fără puțință de tăgadă. Așa, istoricul Iacob Mârza în cartea sa „Școală și națiune“ (Ed. Dacia, Cluj 1987) vorbind despre Școlile din Blaj în epoca renașterii naționale îl citează nu mai puțin de 16 ori cu a sa „Istorie a Școlilor de la Blaj“ (Tipografia Sibiu, 1898).

În studiile prezentate la jubileul Bicentenarului Școlilor blăjene (Paris, 1954) mons. Octavian Bârlea, Petru Gherman și alții (vezi „Omagiul Școlilor

Blajului“ - ediție îngrijită de Ion Buzași și Ioan Mitrofan, Blaj, 2004) îi rostesc de doar 15 orinumele. În cartea „Figuri de dascăli argeșeni“, autorul Ion M. Dinu îi rezervă aproape 4 pagini, ca la prezentarea la Biblioteca județeană din Pitești a cărții „Un ardelean prefect de Argeș – profesorul Nicolae Brânzeu“, Editura Niculescu, București, 1997 (de către cel ce iscălește aceste rânduri) să observcu câtă cinstire și respect, cu câtă căldură și prețuire i se rostea (iarăși!) numele de către cei ce l-au cunoscut de visu sau citindu-i ori aflându-ifațele din înscrisuri.

Nicolae Brânzeu s-a născut la 23 ianuarie 1869 în Roșia de Secaș în casa lui Nicolae Brânzei și a Lilicăi (născută Ionaș, soră a profesorului de muzică, Nicolae Ionaș, 1842 – 1906, bineștiut al Blajului vremii sale(și nu numai!), căruia îi și datorează, de fapt, scoaterea din lumea

obscură a satului natal și trimiterea sa spre înalturi!).

După studii la Blaj (termină Teologia, luându-și licența în teologie în 1891), înainte de a se hirotonisi trece munții în vechiul Regat pentru a-și desăvârși studiile de profesor și pentru a putea lupta întru realizarea idealului național – Unirea cea Mare.

În 1895, la 10 martie, își ia licența în studii istorice cu calificativul „Magna cum laude”, cu unanimitate de bile albe, având ca subiect al tezei „Școalele Blajului”. Prețuită unanim, la recomandările lui Ion Bianu, Academia Română i-a acordat suma necesară pentru tipărire, care se și face (după o lărgire a documentării la Blaj) la Sibiu, în 1898, subtitlul: „Școalele din Blaj – Studiu istoric”.

Funcționează ca profesor la Liceul „I.C.Brătianu” din Pitești (1887 – 1932, cu întreruperile cauzate de numirile sale repetate în funcții politice), careviziș școlar al județului Argeș – funcție în care se remarcă același atașat al școlii, și mai ales al populațiunii rurale (de unde și el își trăgea seva), în paralel urmând și cursurile Facultății de drept din București (pe care le absolvă în 1906), domeniu în care probează setea și dorința de dreptate și adevăr către toți deopotrivă.

Și ca prefect se dovedește același om integru, destoinic și bun gospodar al județelor administrate (Argeș și Neamț), între toate gășind loc și celor ale condeielui și sufletului.

Sunt de pomenit în acest sens, alături altora, doar două studii: „Istoria Școalelor de la Blaj” și „Eminescu”.

După ce realizează o pertinentă schiță istorică a românilor transilvăneni înaintea deschiderii școlilor, autorul se oprește stăruitor asupra faptelor de cultură născute din „fântânile darurilor” lui P.P. Aron, fapte ce-au condus la trezirea înaltului simțământ național, cultivat cu atâta grijă printr-acel fără de egal „spirit al Blajului” (cu propagare și iradiere degrabă și-n celelalte provincii românești, Blajul făcându-se mare pe lângă cele de acasă și prin cele difuzate nemijlocit românilor de peste munți prin bărbații vrednici ce li i-a dat, cu un asemenea crez trecând și Nicolae Brânzeu Carpații). Numai așa curentul născut și crescut la Blaj s-a impus în istorie, prin șirul bărbaților binemeritați ieșiți din școalele sale. Dar, se-ntreba autorul: „Cine poate să cunoască numele și numărul acelor preoți, profesori, avocați ori medici, care crescând la Blaj, ori cu ajutorul Blajului, și-au căpătat un nume și o poziție respectabilă în sânul națiunii

noastre?...Unde au românii alte școale mai vrednice de stima și verenațiunea noastră? O! nicicând nu veți fi lăudați după vrednicie, voi părinți ai unirii? Nicicând voi, părinți ai Blajului, nu veți fi apreciați după măsura binelui ce ați făcut!!”

Creându-se Liga Culturală în anul strămutării sale la București 1891, alături de alți colegi transilvăneni, el duce și o activitate susținută pentru împlinirea idealului său național. Misiunea Ligii era de altfel de a ține conferințe prin diferite orașe și de a pregăti ziua cea mare a neamului românesc. Face parte din Comitetul Național Studentesc din București și

Ca om politic înțelept și neîntinat, a luptat cu înverșunare pentru a putea sluji neamul și celui de aici și celui de dincolo de munți.

anume din grupul Decemvirilor. Comitetul a editat revista „Tinerimea română” (mai – iunie 1894), prin paginile ei ducând o vehementă campanie contra Procesului de la Cluj, al Memorandumului. În această calitate a asistat la Cluj, în 1894, la marele proces. De două ori pe săptămână venea până la graniță ca să aducă știri pentru cei din București, luând înapoi la Cluj, cuvinte de îmbărbătare pentru acuzați și cerând statelor să trimită cât mai mulți delegați la Cluj. „Apelul studenților de la Cluj – alcătuit în colaborare cu colegii lor de la Budapesta, Viena și Graz, în fruntea cărora se aflau Iuliu Maniu, Al. Vaida, Elie Cristea, Ilarie Chendi, Elie Dăianu, Valer Moldovan, Onisifor Ghibu ș.a. – a fost tipărit la București, de Nicolae Brânzeu în 6000 de exemplare. Iar „Apelul Comitetului Național al Studenților

Români din București” redactat în limba germană și adresat „colegilor” lor din Germania și Austria poartă aceeași semnătură – Nicolae Brânzeu. Apelul arăta pericolul prin care trec frații sași, amenințați și ei de maghiarizarea forțată din Transilvania, reclamându-se drept urmare solidarizarea în fața unor asemenea tendințe.

În capitolul XI „Relații, acțiuni și congrese studențești” din pagina 464 a lucrării „Spre unitatea statală a poporului român” a lui Vasile Netea din anul 1979, autorul scrie despre congresul studentesc de la Constanța din 10-14 septembrie 1894: „Convocat în lunile ce au urmat marelui proces memorandist de la Cluj, la care au participat și numeroși studenți dela București, Congresul de la Constanța a fost considerat chiar de la început de către organizatorii săi ca o replică dată procesului și totodată ca un nou prilej de afirmare a solidarității românilor de pretutindeni. De altfel, o bună parte din inițiatorii și conducătorii congresului, au fost înșiși studenții care participaseră la manifestările de la Cluj: C. Axente, L. Anghelescu, St. Bonea, Nicolae Brânzeu, G. Ionescu, Al. Muțescu, Mircea I. Petrescu, G. Paulean, G. I. Ștefănescu Goangă, cunoscuți sub numele de decemviri și care constituiți în comitetul național studentesc, editează în lunile mai-iunie 1894 revista „Tinerimea română”, prin care, cu concursul lui V. A. Urechea, B. P. Hașdeu, Barbu Delavrancea, Alexandru Vlahuță, s-a desfășurat o vehementă campanie împotriva faimosului proces și a opresiunii la care erau supuși românii din Transilvania.

Prin înaltul decret regal nr. 3224 din 10 august 1907 Maiestatea sa Regală a aprobat numirea sa în funcție de prefect al județului Argeș. „Comunicându-vă această înaltă dispozițiune regală, am onoarea a vă ruga să intrați în exercițiul funcțiunii ce vi s-a încredințat după depunerea jurământului”.

Fusese numit prefect îndată după răscoala din 1907 și asta îl determină să caute mai îndeaproape cauzele care au pornit revolta. Și le găsește, la loc principal situându-se lipsa de pământ a țărănimii (acesta fiind acaparat de marii proprietari), cultivarea primitivă a terenurilor și tocmelele agricole ale țărănilor cu proprietarii, din care ei, țărăni, se alegeau doar cu datoria de a munci, fără nici un drept la împărțirea beneficiului. Lipsa unei administrări corecte, conștiințe de misiunea sa, se adaugă șirului de necazuri care au dus la revoltă. Studiul scoate mai apoi în

evidență starea sectoarelor mai importante din activitatea județului, aducând soluții și propuneri de remediere. Astfel se ocupă rând pe rând de biserică și viața moral-religioasă, de învățământ rural și activitatea extrașcolară și extraecleziastică a învățătorilor și preoților, starea sanitară a județului, averea și administrația, situația economică a județului. Iată ce scria el despre preoți : „Ca să poată îndeplini misiunea, opera de educatori morali pe care o au, în mijlocul sătenilor noștri, mai este neapărată nevoie ca preoții să posede de pe băncile seminarului cunoștințe cel puțin elementare de Drept civil, de Igienă și de Agricultură. Aceste studii se predau în Seminariile românilor de peste munți și de aceea preoții de dincolo sunt părinți sufletești ai satelor, căci sunt și pot fi consultați cu folos asupra tuturor chestiunilor și nevoilor ce se întâlnesc mai des în viața unui sătean“.

Despre învățământul rural el nota: „Nu avem nici azi, după 40 de ani de muncă pe acest teren, mai mult de 20% știutori de carte... în afară de activitate care trebuie s-o desfășoare înăuntrul școlii – activitate reglementată și impusă de lege – învățătorul nostru mai are chemarea de-a îngheba bănci populare, a conduce grădini școlare, a alcătui societăți de consum, a înființa tovărășii agricole, a lua parte activă la cercurile culturale și a-și da silința de a forma cantine școlare pentru ajutorarea elevilor săraci ... Leafă de 90 lei lunar la unii – la alții de 60 ori 40 lei – este foarte mică pentru acești „îndreptători și povățuitori“ luminați ai întregii activități ai satelor. Dacă merită vreun funcționar vreo retribuție mai omenească, atunci desigur acesta este, în primul rând, învățătorul“.

Cu privire la administrația județului sublinia proasta lui organizare și împărțire teritorială, imposibilitatea primarului de a-și îndeplini atribuțiile multiple ce la are în lipsa cunoștințelor juridice, morale, igienice. Deseori, acaparați de boieri și arendași, primarii ajung în situația de instrumente oarbe în mâna celor bogați ori a celor nărăviți din comună. Tocmai de aceea el cere guvernului să desărcineze pe primar de cele mai multe din atribuțiile sale. „El ar putea fi ales încă din mijlocul sătenilor, dar puterea lui este redusă cât se poate de mult“. Se desprinde din cele mai sus citate, pe de-o parte, marea

lui dragoste pentru țărani și dorința lui fierbinte de a-i ajuta, iar pe de altă parte, cunoașterea în amănunțime a situației județului, urmare a cutreierării lui în lung și-n larg, atât ca revizor școlar cât și ca prefect. El reușește astfel să realizeze, sprijinit cu căldură de marele ministru Spiru Haret, multe lucruri pentru județul care l-a administrat, tocmai ca urmare a acestei adânci cunoașteri: 82 de școli rurale, 2 școli primare urbane, 2 școli profesionale (una pentru ficele de săteni), cazărmi la Pitești și Curtea de Argeș, podul de beton, bănci sătești precum și 46 de posturi de învățători. A propus de asemenea, înființarea unui muzeu al Argeșului (realizat abia în

La intrarea în război a României și după victoriile temporare ale trupelor germane, Nicolae Brânzeu este numit prefect al județului Neamț, unde rămâne până la încheierea păcii (1918).

După ce funcționează peste o jumătate de an și ca Inspector general al Administrației Basarabiei, se întoarce la Pitești în anul 1919 și-și reia activitatea de profesor la Liceul de băieți, contribuind substanțial la crearea Liceului de fete „Mihail și Sevastița Vasilescu“.

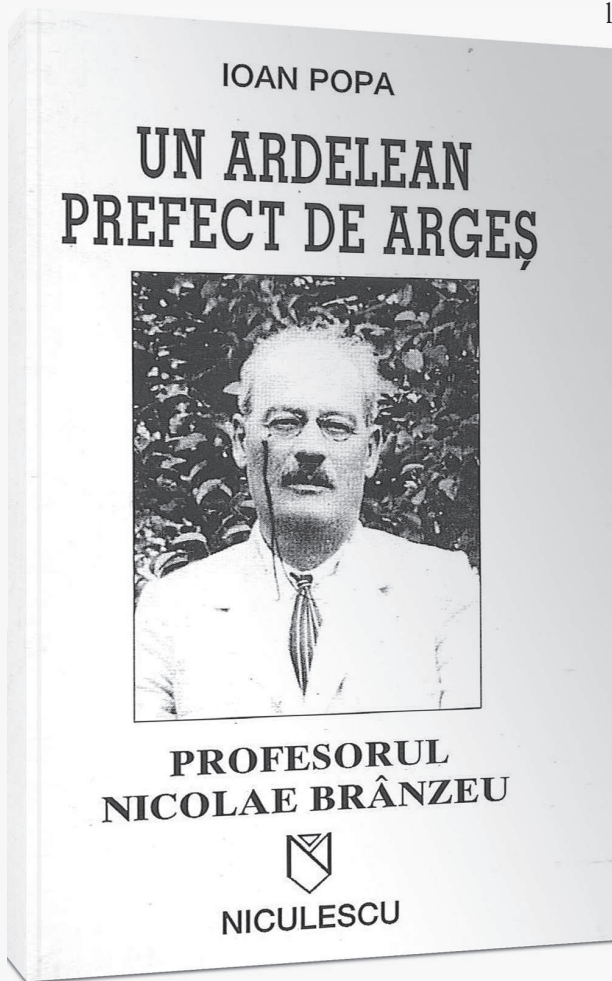
Cercetând școlile sătești ca revizor școlar, a lăsat pe oriunde a trecut „fășii luminoase din sufletul său râvnitor după ridicarea țărânimii“. Astfel el obișnuia să nu-și ia rămas bun de la învățătorii și de la micii elevi ai școlilor sătești pe care cu drag le cerceta, fără ca sfioaselor vâlstare de plugari să nu le dăruiască, mai totdeauna, câte ceva din modestul său salariu, pentru a-și putea cumpăra condeie, creioane, penițe etc.

Cu dorința permanentă de a-și vedea visul împlinit – întregirea neamului și implicit înlăturarea aspirării de către regimul austro-ungar – Nicolae Brânzeu se alătură, încă de la venirea sa de la București, Partidul Național Liberal, partid ce avea înscris în programul său acest ideal măreț. De aici și susținerea intrării României în război, alături de aliați, contra Imperiului Austro-Ungar. Venit din Ardeal, și crescut în spiritul școlilor din Blaj, el cunoștea cel mai bine situația neamului său de acasă. Unirea cea mare se realizează și visul său de-o viață i se împlinește. Din păcate, Nicolae Brânzeu, fiind suferind, n-a putut participa la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918, când s-a votat Unirea Transilvaniei cu România, eveniment pe care-l visase încă din vremea studenției și pentru care a militat cu mulți ani înainte.

Cu câtă durere o fi trăit el actul Unirii, de-acasă de la Pitești, departe de Alba, tocmai el, cel care de-o viață ostenise pentru a-l vedea împlinit!...

Creându-se un nou partid – Partidul Național Țărănesc, ce grupa forțe masive din Ardeal în frunte cu foștii luptători ardeleni, Iuliu Maniu și Vaida Voievod – se alătură vechilor săi tovarăși de luptă din Ardeal, devenind Președinte de Onoare al organizației argeșene a Partidului Național Țărănesc.

Începând cu 1 ianuarie 1930, Nicolae Brânzeu este numit membru în Comitetul

1928), iar, mai apoi, ca profesor a înființat societatea literară a elevilor „Junimea“ și a contribuit la întemeierea Ateneului local, a societății pentru ajutorarea elevilor săraci și a cantinei școlare. Ia parte cu mare însuflețire la Blaj în anul 1911 la serbările prilejuite de semicentenarul Astei alături de Coșbuc, Caragiale, Șt. O. Iosif, N. Iorga, I. Bianu, Sextil Pușcariu, ș.a.

Numit la 5 ianuarie 1914, pentru a doua oară ca prefect al județului Argeș, militează pentru intrarea României în război alături de aliați, opțiunea sa vizând Unirea cea Mare.

Central de Revizie (organ juridic superior al Ministerului de Interne) având sediul în palatul Crețulescu de pe strada Știrbei Vodă (astăzi sediul Centrului UNESCO) din București.

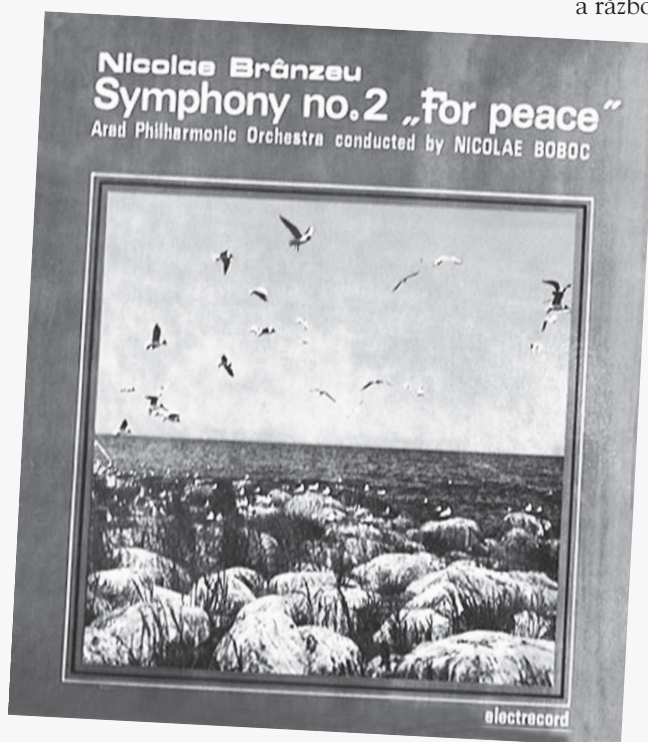
Era o funcție foarte importantă la vremea aceea, un fel de inspector peste prefecți, numirea venindu-i, de altfel, din partea lui Iuliu Maniu, care îl cunoștea personal și îl aprecia deosebit. Colaborau intim, ca adevărați frați. Aveau aceeași formație spirituală, aparțineau aceleiași orientări politice, militau neostenit pentru slujirea națiunii lor în anii grei și frământați, următori actului de întregire a națiunii și de făurire a României Mari de la 1 Decembrie 1918. Anul 1903, bunăoară, i-a găsit laolaltă la Roma, după cum a declarat Corneliu Coposu, într-unul din interviurile sale și după cum reiese dintr-o ilustrată trimisă de Nicolae Brânzeu din Roma logodnicei sale Maria Gheorghiu.

Numirea în această funcție poate fi socotită un corolar al eforturilor sale pe linie politică (începând cu mișcarea și procesul Memorandumului de la Cluj), socială (ușurarea vieții celor necăjiți, a celor cu condiții modeste de trai, apărarea lor directă la bară ș.a.) și administrativă – căci, nu fără merite, după întâia sa numire în fruntea județului Argeș, va fi numit pentru a doua oară, iar numirea ca prefect în județul Neamț, într-unul din momentele cele mai grele ale istoriei noastre, dovedește fără putință de tăgadă calitățile-i recunoscute și apreciate la cel mai înalt nivel. O scrisoare adresată regelui Carol al II-lea confirmă angajarea deplină a lui Nicolae Brânzeu, ca prefect de Neamț, în marile probleme și frământări ale neamului: „În convorbirea pe care am avut-o pe malul Nistrului în 1917 cu Majestatea Voastră, scria el regelui în 10 ianuarie 1939 – pe atunci prinț moștenitor, iar subsemnatul prefect al județului Neamț, am stabilit de comun acord: necesitatea urgentă de a se uni Ardealul și Bucovina cu patria mamă și apoi treptat și cu pricepere de a se ridica culturalmente țărâניה – temelia adevărată a noului stat român (sublinierile aparțin lui Nicolae Brânzeu – N.A.). Prima parte am realizat-o, iar pentru a doua am constatat cu multă satisfacere că Majestatea Voastră, prin măsurile ce ați luat – administrative și culturale – ați ales drumul singur spre adevăr pentru fericirea și gloria neamului nostru“.

Ajuns pe treptele înalte ale ierarhiei politico - administrative, în anturajul și intimitatea unor mari personalități ale

vremii, Nicolae Brânzeu rămâne același om modest, mândru de originea lui. Căci iată cum încheie el scrisoarea de atenționare a regelui de a nu abdica, de a nu uita datoriile ce le are față de neamul său românesc: „Vă urez deplin succes și pun la treptele tronului întregul devotament, pe care îl poate avea un suflet de țaran născut și crescut pe Câmpia Libertății de la Blaj“. Semnează: „Nicolae Brânzeu, profesor pensionar – supus și devotat cetățean“.

„Ca om politic înțelept și neîntinat (Nicolae Brânzeu - N.A.) a luptat cu înverșunare pentru a putea sluji neamul și celui de aici și celui de dincolo de munți și fără de gând de a face o cât de

neînsemnată tranzacție cu privire la înălțarea mai ales a sătenilor și a neamului întreg. Multora din cei ce i-au greșit și l-au atacat pe nedrept el le-a dăruit iertare din vistieria darnicului său suflet și le-a întins, fără măcar a-i dojeni, o mână de ajutor și de neașteptată prietenie.

Neiertător însă și necruțător îl aflau totdeauna când în față îi stăteau vreun călător netrebnic al dragostei de neam, vreun asupritor lacom al celor de jos, al țărânimii. Era, așadar, pe cât de furtunos și de neînduplecat în cele privitoare la neamul său, pe atât și fără margini de bun când era vorba de neajunsurile ce i se aduceau lui personal.

Drept ceea ce toți aceia, care au avut norocul și bucuria să-l cunoască, îl pomenesc și-l vor pomeni cu adâncă sfială și cu drag aici în Argeș și pretutindena, iar sufletul său neîmpovorat de

păcat, va pluti veșnic precum și astăzi plutește printre noi ca tămâia frumos miroitoare și pe oriunde el a semănat din dorurile bine înzestrate-i sale facturi“ (M. Mihăileanu, Art. cit.)

La 1 mai 1932 Nicolae Brânzeu iese la pensie și se întoarce la Pitești în căutarea liniștii cuvenite după după atâția ani de zbucium, răsplătit cu nenumărate distincții de-a lungul carierei sale dascălești și administrative: „Răspłata muncii pentru învățământ“ – clasa I; Ordinul „Coroana României“ pentru gradul de ofițer și, mai apoi, un altul pentru gradul de comandor; Brevete pentru „Medalia jubiliară Carol I“; „Bărbăție și credință“ clasa I; „Crucea comemorativă a războiului 1916-1918“. În anul de

pe urmă al vieții sale, în aceeași scrisoare adresată Majestății Sale Regelui Carol al II-lea (din București, str. C.C.Arion nr. 4) două fraze sunt de ajuns în a sintetiza crezul și răspłata trudei sale.

„Majestate, Am servit cu credință Patria și Dinastia 36 ani ca profesor în Pitești, apoi ca prefect al județelor Argeș și Neamțul – în timpul revoluției din 1907 și al războiului național din 1916-1918. Am fost răsplătit peste așteptare cu laudele unei ședințe a Camerei Deputaților, cu avansări până la cel mai înalt grad în administrația publică. Am mai primit și șase decorații de la diferiți miniștri.“

A fost deplâns de toți cei care l-au cunoscut. Iată ce nota dr. Elie Dăianu (bunul său prieten din tinerețe și fost coleg la școlile Blajului) în „Tribuna“ din Cluj, în 1939, în articolul „Nicolae Brânzeu – un prefect ardelean în Argeș“: „Moare în vârstă de peste 70 de ani, deplâns de numeroșii săi copii - fii și fiice, dar și de întregul județ Argeș căruia i-a fost ani după ani, în cele mai grele împrejurări, ca un bun părinte. Pe lângă amintirea rodniciei și vredniciei sale vieți, model între concetățenii din Pitești și din județ, el ne lasă și nouă ardelenilor – dintre care s-a ridicat ca o figură reprezentativă – o prea scumpă și prețioasă amintire... Secășanul meu prieten, care a sfârșit la Pitești, se înscrie cu titlu special în analele noastre publice și-și asigură buna lui pomenire printre noi.“

Ioan Popa

Divina Daria

Melomanii ploieșteni prezenți în seara zilei de miercuri, 30 noiembrie 2011, în sala „Ion Baciuc” a Filarmonicii „Paul Constantinescu”, și-au dat încă o dată seama, sunt convins, ce dar dumnezeiesc au în adolescența pianistă Daria Ioana Tudor!!! În jur de o sută cincizeci de persoane au aclamat-o repetat și s-au întrecut în a-i oferi buchete de flori și a o îmbrățișa cu o venerație care a stârnit fiorii rarissimei bucurii!!! Cronicarul însuși a trăit această implozivă bucurie, în clipa în care l-a îmbrățișat – cu sentimentul recunoștinței față de un părinte adevărat, împlinit, vreau să spun - pe domnul Cezar Tudor – tatăl

ilustrei noastre pianiste, mândru, în sinea lui, că, alături de distinsa doamnă Livia Tudor, au crescut-o și educat-o pe Daria în idealurile familiilor nobile de altădată! Daria Ioana Tudor a confirmat, încă o dată, că orice interpretare pianistică a sa este o creație relevantă și revelantă, că orice execuție pianistică marca Daria Ioana Tudor, izvorăște din harul Ceres!

Concertul în Sol major pentru pian și orchestră, de Maurice Ravel (1875-1937), a fost bijuteria simfonică pe care Daria Ioana Tudor a prefăcut-o în perlă a interpretării pianistice universale. Execuția DIT, dacă mi-este îngăduită această la modă abreviere, a partiturii raveliene, este una – a câta,

de fapt, pe registrul strălucitelor sale apariții concertistice – repet: este una istorică, fundamentală pentru arta solistică a generației sale și cu atât mai expresivă în palmaresul Dăriei Ioana Tudor! Degajarea exemplară, frazarea sublimă a fiecărui tempo, a ritmurilor în legato-urile când nervoase, când contemplative, virtuozitatea proaspătă și dezinvoltă, alta de cât precedentele, limpezimea execuției, aliura întregii ființe, în continuu acord cu gestică vrăjitoare a mâinilor – cam acesta ar fi, în puterea cuvintelor noastre, portretul pianistei Daria Ioana Tudor, pe durata celor trei părți ale lucrării marelui compozitor francez. Daria noastră – ce românește simt că sună această sintagmă,

cu proprietăți de tezaur spiritual autohton-național ! – jubilează atunci când dă viață claviaturii Daria – toată în alb, pianul – și el alb, două orhidee vii, îndumnezeitoare, pe scena Filarmonicii – desigur, și ea a noastră, au prefăcut Concertul ravelian în Sol major, într-o Simfonie în Alb – nuanța purității dorite de fiecare dintre noi, să ne curățe, fie și pentru o secundă, de caneroasele penitențe curente ! Impresionabilul duet în alb a înălțat încă un castel al visării, a împodobit suavul tablou cu Daria Ioana Tudor la pianul Filarmonicii ploieștene, cu „ghirlandele“ desenate între pupitru și pian, de bagheta vulcanică a maestrului Ovidiu Bălan – contaminant trăitor al marii muzici! Erupțiile atitudinale în trombă, urmărite de public, în perimetrul nevăzut al podiumului, într-un unison ireproșabil cu măsurile și accentuările orchestră-pian, spontanele exultări ale dirijorului – Cetățean de Onoare al Ploieștilor – au sporit franchețea și dexteritatea magnificei soliste – de doar 14 ani ! Care, grație romanului „Viața la patru mâini“, de jurnalista franceză Catherine Lepront, m-a dus cu gândul la începuturile și mai ales la nativul talent pianistic al Clarei Schumann (1819-1896) – legendara soție și inspiratoare a lui Robert Schumann (1810-1856), celebră pianistă a Germaniei veacului XIX. Impecabilă și naturală prin originalitatea execuției și grația – aparent distantă –, Daria Ioana Tudor l-a sedus, cu siguranță, pe Ravel însuși, acolo – în lumea umbrelor pe unde (și) el peregrinează ! Lalolată cu el, vrăjiți de o veritabilă „Albă ca Zăpada“, noi – „piticii“ – care i-am urmărit solo-ul, am simțit, covârșitor, absolutul desăvârșitei interpretări ! Apogeul serii concertistice cu Daria Ioana Tudor l-a atins, urmare valurilor de aplauze și a avalanșei de buchete de flori pe care, din sală, cel puțin opt persoane le-au oferit Albei Ca Zăpada, interpretarea primei părți din Sonata Patetica, opus 13 nr. 8 în Do major, de Ludwig van Beethoven ! Evlavie și melancolie, claviatură căzută în transă, sub mâinile diafanei pianiste ! Precizie nemțească pe cadențele unui romantism proaspăt, ca și cum Egmont s-ar fi întâlnit cu Titanul în compania Bettinei Brentano, în parcul regal din Heidelberg...!

Toate aceste minunății s-au petrecut în partea a II-a a seriei simfonice despre care vorbim, la finele căruia l-am felicitat – cu lacrimile unei bucurii indescriptibile în ochi – pe d-l Cezar Tudor. Ceva mai

târziu, încercând, eu și colegul de rubrică, Tudor Mihalache, să „furăm“ o secvență fotografică cu Maestrul Bălan și Discipola d-sale, ne-am mulțumit cu scena în care d-na prof. univ. dr. Sanda Hârlov Maistorovici a ținut să o felicite – cu aceeași căldură părintească – pe Daria !

Simfonicul de miercuri, 30 noiembrie, s-a deschis cu capodopera lui George Enescu, Suita de orchestră nr. 1 în Do major, opus 9, parcă pentru a pregăti publicul pentru excepționala solistică a Dariei Ioana Tudor ! Curata și adâncă rezonanță a Suitei enesciene, perfect executată de Orchestra Paul Constantinescu, s-a întrupat în stări sufletești generate de mișcările în meditație și patos subliniate de corpusul orchestral. Prima, a însemnat recursul la succesiunea câtorva momente ce „pictează“ oricând o pașnică zi de primăvară: crugul ei, o ploaie iute și blajină, care domolește praful ulițelor, venirea înserării și stingerea lămpii cu gaz, pe când bunica se închină pentru somnul curat ale nepoților ei. Exclusivă execuție a viorilor, mișcarea întâi – Prélude a l'Unisson – Modérément, a prefigurat curgerea lină a unui pârau într-un tablou de Grigorescu. A doua, Menuet lent – Mouvement de précédent, păstrează decența dansului calsc românesc din epocă; aici, nuanțările au de-secretizat subtilitățile enesciene, în chei cu uimire descoperite de auditoriu. Solo-urile de vioară ale concert-maestrului Cosmin Stoica au cristalizat partitura deopotrivă cu orchestra, sugerând scene din viața Livenilor lui Jurjac (apleativul folosit de mama lui Enescu, în toată copilăria acestuia), de la plecatul vitelor la păscut și al țranilor la plug, la întoarcerea acestora la casele lor, la ivirea lunii și furișul junilor îndrăgostiți... Intermède - Gravement, adică Interludiul, mișcarea III-a, a refăcut solemnitatea unei zile petrecute de enoriași în biserica satului, iar în ultima, a IV-a, Final - Vif, orchestra și maestrul Ovidiu Bălan au suspendat respirațiile, pentru o clipă cosmică. Odată ajunși la capătul energicelor frazări cu influențe preclasice, ne-a fost restituite, temperamental, optimismul vechiului dans englez, în materialitatea lui arhaic-populară. Ultimul acord s-a oprit deasupra publicului, în fulgător-armonicul terminus al vajnicei eurithmii italiene: tarantella.

Bravissimo Daria Ioana Tudor, Bravissimo Orchestra, Bravissimo maestre Ovidiu Bălan !!!

Serghie Bucur

”

O sută cincizeci de persoane au aclamat-o și s-au întrecut în a-i oferi buchete de flori și a-i îmbrățișa cu venerație.

Calleya, povestind într-un tom craiovean

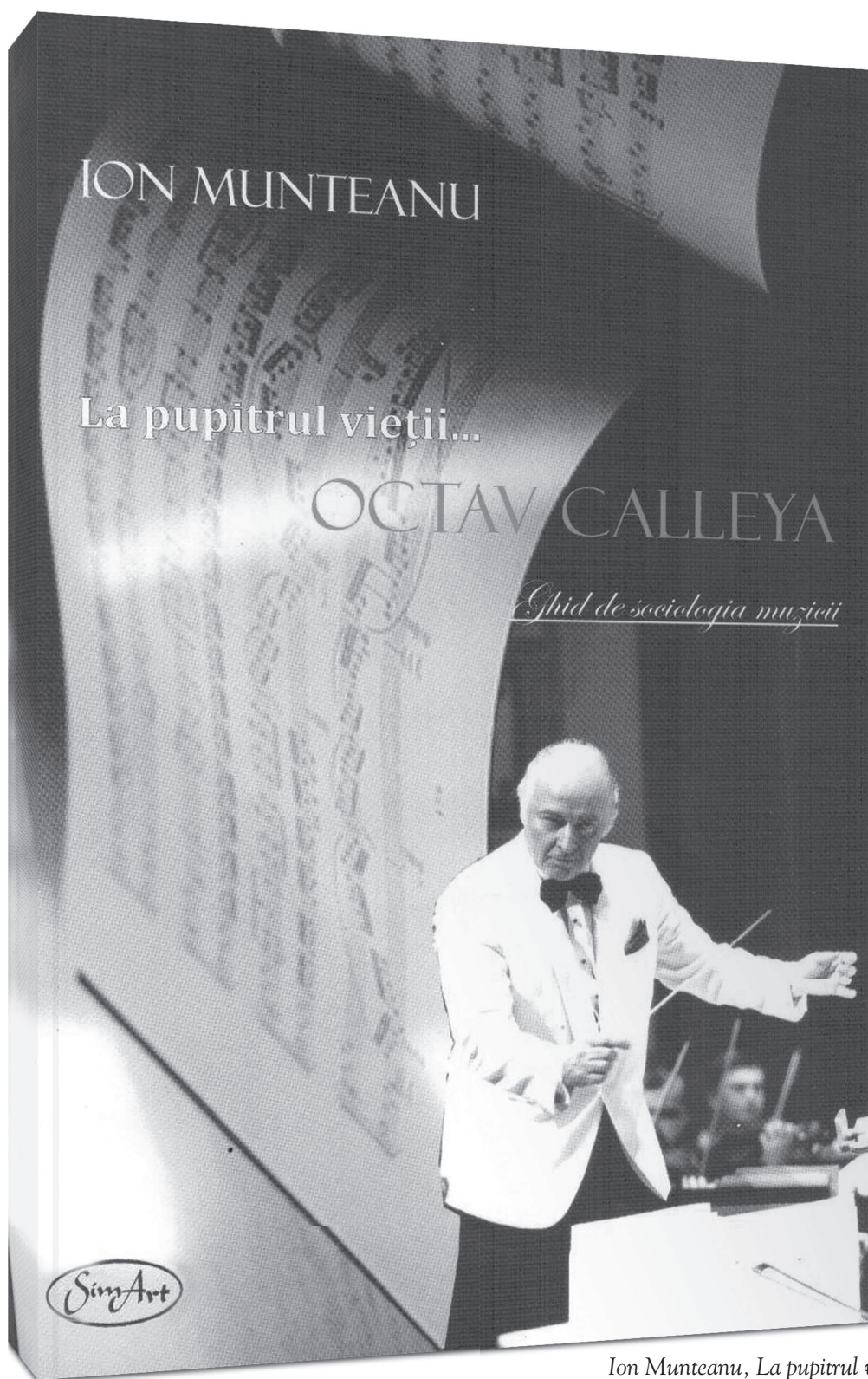
Eși argeșean, nu doar spaniol. Despre viața lui de până mai an, despre idealuri și o carieră de apreciat am aflat pe larg lecturând un op*. În Bănie scos, de Ion Munteanu. Profesor p-acolo, omul a făcut un lucru util. Intervievându-l pe Octav Calleya. Și punând pe foaie discuția lor. Una de amploare și de interes. Plină cu de toate, ca să te capteze...

Intervievatul e un dirijor pe care-l dorim de atâta vreme și pe la Pitești. Socotind c-ar face o treabă ca lumea cu orchestra noastră. Are experiență din a mai solidă, are și metodă, notorietate, să nu mai vorbim, așa c-ar ieși un concert de soi. Cum avem nevoie la fel ca de apă...

Însă, până când asta s-o-ntâmpla, rămânem la carte. Căci nu e, pot spune, un simplu portret. De artist pe val. Ci și amintire cu mărturisire. Timp rememorat exact și lucid. Istorie și cugetare cu rost. Învățăături în domeniu și informații anume. Pentru cine-i cu muzica în eternă iubire. Și vrea să-i știe în amănunt pe slujitorii ei devotați. Octav Calleya fiind dintre dâșii, neîndoielnic...

A meritat s-o citească fără preget și s-o prezint, chiar succint. Gândind că și alții or deveni curioși să își arunce ochii pe filele ei, cu nesaț...

Adrian SIMEANU

Ion Munteanu, *La pupitrul vieții...*
Octav Calleya, Editura Sim Art, 2009

Muzica zilelor noastre

Agafița, da!

Mic și rău, a zis despre sine. Mic, aprig și ferm, afirm eu concis, deferent și admirativ. Rod sută la sută al școlii lu' Goia. Ca și Ganea ori Huang. Omu-i serios și perseverent. Nu vorbește mult și cu sârg lucrează. Este tânăr încă, dar își face treaba experimentat. Ținând trupa-n mâini peste așteptări. Un motiv în plus de

apreciere, a noastră fiind năzuroasă foc. Socot, deci, c-a scos un strașnic concert. Dvorák și Rossini sunând cu impact. Căci „Din lumea nouă“ nu-i chip să nu placă. E-o bijuterie ce înfruntă timpul. Fără a păli, dacă e cântată precum se cuvine. „Coțofana hoață“, nici ea mai prejos. Plac întotdeauna, deși nu-s facile. Oaspetele nostru a știut-o sigur atunci când le-alese. Așa că munci dăruit cu orchestra loco

și faină cântare iscară-mpreună, din ele. La mijloc de Brumărel. Motiv nicum de regret că Mihail Agafița a fost atât așteptat la Pitești și-oricând o putea să revină, îl vrem. Trăznet ar ieși o seară cu Goia, Ganea și el, pe rând, la pupitru. Triumf uriaș, pe deplin posibil, n-am nicio-ndoială...

Adrian SIMEANU

Liszt după 200 de ani

Î ntr-o ambianță excepțională, Rotonda Casei memoriale „Paul Constantinescu”, veritabil Atheneu în structura Muzeului, a fost arhiplină la 22 octombrie 2011, începând cu orele 10 (9) ½ dimineața. Publicul fidel acestuia a luat parte la recitalul sărbătoririi bicentenarului nașterii compozitorului și dirijorului Frantz/Ferenc Liszt (1811-1886), susținut de ilustra pianistă Ilinca Dumitrescu, împreună cu soprana Raluca Oprea și fagotistul Vasile Macovei. Printre invitați am remarcat prezențe totdeauna de marcă, precum generalul (r) Constantin Drăghici, publiciștii Nic. Dumitrescu și Constantin Marin, poetul Niculae

Stanciu și istoricul Octavian Onea, profesoara universitară Sanda Hârlav-Maistorovici și maestrul Virgil Manolache, fost director al Filarmonicii „Paul Constantinescu”.

Evenimentul a fost moderat de maestrul Alexandru Bădulescu, legenda vie a vieții muzeal-muzicale ploieștene, și de invitatul d-sale, profesorul universitar doctor în muzicologie, Alexandru Leahu. Discursurile domniilor lor au refăcut în parte epoca de travaliu și glorie în care Frantz Liszt s-a remarcat și apoi s-a impus în pantheonul muzicii universale. Plănșile cu care maestrul Leahu ne-a ilustrat comentariul d-sale, ne-au redat ceva din atmosfera

romantică a unor istorice orașe ale spiritualității, precum Ierusalimul și Sevilla, După 200 de ani, prin forța cuvintelor în asociere cu imaginile, vorbitorul ne-a plimbat prin locuri și vremuri impresionante pentru Frantz Liszt, care i-au inspirat capodoperele. Un album sui-generis al călătoriilor, precum și un atlas al literaturii poetice folosite în elaborarea impresiei sale creații. „Liszt – a spus între altele, maestrul Alexandru Leahu – a apărut într-un moment – crucial – în care, după Beethoven, clasicismul își epuizase resursele de progres, apărând, prin urmare, opere epigonice, fără niciun fel de inovație creatoare. De aceea, totul s-a bazat pe un constructivism

muzical adesea inexpersiv. El a creat poemul simfonic, drept gen muzical și a impregnat cu idei poetice, muzica epocii sale. Foarte sensibil la ceea ce îl înconjură, prindea cu ușurință, în simțirile lui, trăiri extraordinare pe care apoi le fixa cu virtuozitate în sunetele unei partituri! Trecând prin Iași, în peregrinările lui, Liszt l-a ascultat pe marele nostru Barbu Lăutaru – în fața căruia s-a înclinat cu respect și mărturisită prețuire !“ De altfel, a rămas antologică aprecierea contemporanei lui, Clara Schumann, soția lui Robert Schumann, referindu-se la vocația pianistic-componistică a lui Liszt: „Liszt cânta cu ușurință acolo unde noi trudeam din greu și în final nu ajungeam nicăieri !“

Recitalul vocal-instrumental anunțat publicului, a constat, în prima lui parte, într-o romantică suită de lieduri interpretate de frumoasa soprană Raluca Oprea, în acompaniamentul ilustrei pianiste Ilinca Dumitrescu. Voce liric-impetuoasă, cu un timbru super-flexibil între grav și acut, colorat cu suavități și tensionate rezonanțe, Raluca Oprea a demonstrat și arta atitudinii studiate de detaliu (modul cum ținea, în plină execuție melodică, cu mâna dreaptă, partitura), trimitând la Haricleea Darclée, la Eugenia Moldoveanu și la Maria Callas ! În „Violeta“ și în „Primula“, pe versurile poetului Joseph Muller, în „Ca o floare“ și în „Un negru brad se înalță“, versuri – Heinrich Heine, și în „Floare și mireasmă“, poem de Cristian Frederich Hebbel, epoca romanticului Frantz Liszt a revenit pentru aproximativ o jumătate de oră. Fără a fi avut mulți dintre noi, cunoștințe de limbă germană, vocea minunat nuanțată a sopranei Raluca Oprea, a descifrat meandrele celor 5 lieduri, cu farmecul caracteristic unei artiste lirice în clară ascensiune. Melancoliile – precum nisipul în clepsidră, au desenat stări sufletești incomparabile, izvorând continuu din claviatura pianului magnificat de mâinile aurite ale doamnei Ilinca Dumitrescu. Fascinația liedului lisztian are forța miraculoasă a regăsirii timpului pierdut, iar doamna Ilinca Dumitrescu – brilliantă stăpână a pianului – ni l-a sugerat pe Marcel Proust, în ipostaza simfonică a romanului său. De altfel, distinsa pianistă ne-a plimbat – cu delicatețe și fior, cu eleganță și suferindă bucurie ! – , alături cu Frantz Liszt, într-un

poștaion de cursă lungă, interpretând, în final, răscolitorul „Consolations pentru pian“ ! Compania lui Liszt, prin neasemuitul său veac romantic, ne-a apropiat de Esență ! Liniștea s-a interferat cu tunetul, pacea cu fulgerul.

Firul reveriilor a continuat pe canavaua recitalului susținut, în partea a doua, de fagotistul Vasile Macovei – un maestru al acestui instrument ciudat, dar cu o prezență specială în

Vocea minunat nuanțată a sopranei Raluca Oprea, a descifrat meandrele celor 5 lieduri, cu farmecul caracteristic unei artiste lirice în clară ascensiune.

lumea sunetelor.

Dialogurile pian-voce și pian-fagot au restituit memoriei și sufletului acea dualitate care, în planul estetic, înalță și purifică, predispune la meditație, aduce firea omenească în transcendentă, determinând-o să reflecteze la rosturile ei pe acest pământ.

În ascendență, cum am spus, d-ra Raluca Oprea a însuflețit proșteptimea și a înveșnicit lumina. Virtuoz, maestrul Vasile Macovei ne-a transmis trăirea d-sale, luând aminte la imperativa „Tu – care cobori din ceruri“, precum și la efluvii sentimentale ale misticei „Loreley“ ! Consacrată prin măiestria și vocația pianistică, cu izbucniri și discrete dangăte de clopot medieval,

arta solistic-interpretativă a d-nei Ilinca Dumitrescu este un continuu și unic – mă refer la permanența acestei divine însușiri – sunet al spiritului universal ! Reper în galeria marilor noștri pianiști și a marilor noastre pianiste, doamna Ilinca Dumitrescu aureolează claviatura, îi imprimă o difană majestate, iar prin firul osmotic durat de poezia Mariane Dumitrescu, venerata d-sale mamă, ne-am simțit adiați de una din strălucitele scrieri ale ilustrei poete, care a reverberat din eter; versuri pentru un excepțional lied, credem, cu tonică încărcătură emoțională; cităm din „Cîntecul din ramurile nopții“: „Eu cânt în ramurile nopții... / În fiecare noapte cânt... / Deși n-am harfă de lumină, / Deși nici pasăre nu sânt... // (...) Deși n-am harfă de lumină, / Eu totuși trebuie să cânt, / Despre minunile crescute, / Prin ierburile dulci, / Peste pământ, / Și despre piscurile nalte, / Cuibarul stârcilor de vânt, / Și despre mări / Ce-adăpostesc / În piepturi umbre și galere, / Și negri cipreși de tăcere... / Și despre oasele de miere, / Culcate-n pajiștile morții... //(...) Deși n-am harfă de lumină, / Deși nici pasăre nu sânt, / Eu cânt în ramurile nopții, / În fiecare noapte cânt...“

Complexitatea muzicianului aniversat, Frantz Liszt, este una de notorietate planetară. Contribuția lui, la emanciparea societății și a breaslei pe care atât de înalt a reprezentat-o, e consemnată de sute de pagini de publicistică.

Iată ce scria și credea Frantz Liszt, la 3 mai 1835 (24 de ani), într-un amplu articol intitulat „Despre situația artiștilor și condiția lor în societate“: „A determina astăzi cu toată amploarea și precizia care este situația artiștilor în ordinea noastră socială (...) și a protesta energic contra inechității care-i apasă sau contra prostiei neșinate care îi pângărește (...) a face cunoscut (...) societății materialiste și care uită (...) de unde venim și încotro mergem, (...) ceea ce suntem de fapt noi (...) aleși de Dumnezeu însuși pentru a depune mărturie despre cele mai mari sentimente omenești și a rămâne totuși nobilii depozitari...“

Nu vi se pare că Liszt e printre noi și a scris aceste rînduri în... 3 mai 2011?

**Serghe Bucur &
Tudor Mihalache**

Spirala Ganea-Deneș-Ioniță

Viața simfonică a Ploieștilor este, în plină toamnă 2011, la un nou și elitist apogeu ! Melomanii din citadela Aurului Negru, chiar dacă nu totdeauna umplu până la refuz sala Filarmonicii „Paul Constantinescu”, sunt cu mult mai câștigați decât aceia/acelea care preferă barurile, tele-scandalurile, tele-politicaele, tele-prostirea, tele-vulgarizarea – în numele acelei libertăți fundamentate pe conceptul „Fac ce vreau”, scăldându-se într-o caneroasă

mediocritate ! Existența – de aproape 60 de ani – a Filarmonicii, o instituție super-profesionistă, rămâne izvorul cel mai de preț pentru spiritul și mentalul individual și câtuși de puțin colectiv. Muzica este rugăciunea orfică a sunetelor măiastru așezate în capodoperele lor, de Telemac, Vivaldi, Rossini, Mozart, Rahmaninov, Beethoven, Dvorak, Ceaikovski, Wagner, Bartholdy, Liszt, Enescu, Bartok șamd ! Este purificarea minții și a sufletelor, lecuitoarea de stres și angoase, de boli psihice, de

metehnele pe care nici o medicație nu le înlătură cu blândețe și certitudine. Așa gândesc și așa simt în fiecare seară de marți și de joi, aflat în stalul meu de cronicar, sub luminoasa copertină a sălii filarmonice Ion Baci. Crezul acesta mi-l întărește arta dirijorală a măștrilor Ionescu-Galați, Radu Postăvaru și Ovidiu Bălan, ca și dirijorii invitați – somități ale breaslei – să conducă strălucitul ansamblu concertistic diriguit de manageriatul Corneliu Nicolae Irimia-Octavian David.

M-am „dezlănțuit“, prin acest reconfortant tur de forță, pentru a reaminti ce are mai diamantin cultura Ploieștiului, firește, alături de Teatrul „Toma Caragiu“, de Galeria de Artă a UAP-ului prahovean, de Muzeul județean de Artă, de Biblioteca „Nicolae Iorga” și, de ce nu, de rețeaua de case memoriale ale celor mai de seamă intelectuali ai urbei.

Revin în sala Filarmonicii, în seara zilei de joi, 17 noiembrie – cu maestrul Alexandru Ganea la pupitrul dirijoral. Întârziat, intram grăbit în templul din strada Anton Pann, pe acordurile cristalin-vijelioase ale Momentului muzical pentru pian și orchestră, capodopera lui Nicolae Kirculescu, faimoasa coloană sonoră a Tele-Enciclopediei! M-am simțit adolescentul care aștepta cu înfrigurare seara de sâmbătă, să se bucure de minunățiile privite în fiecare episod, oftând că urma o săptămână de așteptare a următoarelor secvențe – dintre cele mai senzaționale! Exuberant și fabulos în execuție, chipeșul Marius-Cătălin Deneș m-a cucerit prin virtuozitate – prima condiție a interpretării acestei dinamice lucrări de concert! Cromatismul și armonia au fost totdeauna trăsăturile muzicii compuse de Nicolae Kirculescu, sclipirile ca un fastuos joc de

artificii, respirând în sonorități cu filon romantic, pe curba unui optimism unic, luminos și temeinic. Junele pianist le-a însuflețit aproape material, juxtapunând măiestria spectaculoasei dezvăluirii a miracolelor din miezul doimilor, pătrimilor, șaisprezecimilor, treizecidoimilor șamd, pe aceea a pătimașei sale execuții, stăpânind natural scrierea kirculescienă.

Auzeam un nou Kirculescu, după o jumătate de secol de la inspirata compunere a acestui galop sui-generis, în bună tradiție muzicală românească, mulțumită tandemului Alexandru Ganea – Marius Cătălin Deneș, fundal – impecabilul ansamblu simfonic-orchestral „Paul Constantinescu“. A luat apoi loc la același pian, distinsă și afectuoasă, Fabiola Ioniță (din mâinile căreia am avut onoarea să primesc invitația la concertul său), într-o ținută scenică de rafinată noblețe. Urma turnura simfonică din componistica lui Serghei Rahmaninov (1873-1943), vreau să spun: Concertul nr. 1 în Fa diez minor, opus 1, pentru pian și orchestră. Turnura – dezlănțuita execuție a pianistei, pasiunea ei pentru dramatismul muzicii lui Rahmaninov – prin excelență un compozitor grav, urmărit de ipotetice-reale-implacabile tragedii existențiale. Cine a înțeles accentuările mâinii stângi a eminenței

pianiste, a reținut ceva din demonicul zbucium rahmaninovian. Fabiola Ioniță a re-creat Concertul nr. 1 în Fa diez minor, după concepția interpretativă proprie, căruia acuratețea, precizia și eleganța interiorizării au ocazionat o prospețime echivalentă vârstei suave a solistei. Desigur că, într-o execuție instrumentală, interesează – la paritate – calitățile solistului / solistei, odată cu acelea ale lucrării susținute în fața auditoriului, redat acestuia, iar această observație, domnișoara Fabiola Ioniță ne-a exemplificat-o pe întreaga durată a concertului. Exemplificare ce mi-a stârnit un fel de duplex mental: Fabiola cântă acum pentru Serghei – care o ascultă în extaz, în revărsarea accentelor pe care tânăra româncă le-a sesizat în substanța complicatelor semne de pe portativ; Serghei își dă seama că Fabiola este o pianistă înnăscută, formată la școala românească de pianistică, cu mult mai veche (bătrână) decât el. Înțelege perfect că Fabiola Ioniță nu seamănă cu vreuna din pianistele din vremea ei sau de mai înainte. Cu siguranță însă că, fiind ea înseși, pianista Fabiola Ioniță va fi o continuatoare de prestigiu a Cellei Delavrancea și a Loryei Wallflisch!

Sergheie Bucur

„Șoimul” maltez

Fu, metaforic vorbind, mister Colin Attard. Gozitan de fel, a zburat din Malta tocmai la Pitești. Aducând cu sine, la timp de Brumar, cântul insular. Plin de influențe, cu rod îmbinate. Precum s-a văzut și s-a auzit când ne-am întâlnit, inedit, bine venit, cu sonorități din zona aceea. Strânse în lucrări, să zicem recente, de secol trecut. De Vella, Attard, Camilleri, Pace. Compozitori

din patria mună, pe care oaspele nostru i-a tălmăcit cu aplomb. Vrând sigur să iște o punte de spirit între popoare. Un pod să dureze între culturi, prin sunetu' muzicii viu. Molcom, învolburat, ca marea și viața, și-a' lor veșnice valuri. Vesel sau trist, după sufletu' omului, indiferent cărui neam aparține acesta...

Orchestra, la rându-i, a conlucrat fructuos. Dându-și și silința să sune la fix. Așa că „șoimul“ o mai vâna aplauze,

poate, și-n viitor pe aci. E un dirijor temperamental, cu certe resurse. Oare cum i-ar ieși rapsodiile mândre enesciene? Mă ispitește-ntrebarea, deloc alandala. Carpații-nfrățindu-se astfel cu Mediterana. Tot metaforic vorbind, evident. Dar fructuos, categoric, și de dorit apăsător. Căci muzica faină granițe n-are. În inimi să intre oriunde, oricând, pe alese...

Adrian SIMEANU

Muzica zilelor noastre

Bach și marimba

Fac casă bună, nespus. Sună de vis, împreună. Uimesc, copleșesc, cuceresc. Ne-a demonstrat-o cu brio cvartetul „Wave“. Poposit, slavă Domnului, și la Pitești, spre fine de Brumărel. Când un român, un bulgar, austriacu' și japoneza, ai săi membri entuziaști, au dat o lecție a-ntâia de muzică lux. Inevitabil sfârșită în bisuri. Bazată pe vioiciunea, exactitatea, coeziunea, subtilitatea de care-s capabili imens. Pe-nalt meșteșug în mânuirea baghetelor multe. Pe dăruire și muncă, vădit. Sunt rafinați copios în ceea ce fac, interesanți, peste poate. Așa că-i numesc cu tot dragu', prietenia și prețuirea: Bogdan, Vladimir, Emiko și Cristoph. Adică, Băcanu, Petrov, Uchiyama și Sietzen... Își fac meseria cu sârg și teimei, cu modestie și elanu' juneții. Sunt, categoric, cap de afiș, toamna aceasta, p-aci. Socot, concluziv, c-ar ieși triumfal o seară doar Bach, cu ei și orchestra. Și Andreescu la pult. Visez, recunosc, da' frumos. Deși ceva pe aproape deja le-am propus...

Adrian SIMEANU

Muzica zilelor noastre

Danke, scumpe Mozart!

Pentru că există și ne faci fericite dacă te-ascultăm. Ca acu', recent, la miez de Brumar. Când programu-ntreg din muzica ta fu alcătuit. Întâi, uvertura de la „Don Giovanni“. E nemuritoare, a ieșit ca unsă. Apoi, simfonia a de-a patruzecă. Lucrare vestită, lucrare iubită. Peste tot în lume de când s-o cânta. Mândră-n felu' ei, chipeșă

nespus. Tălmăcită țais de a noastră trupă. Ce a mers la fix, dovedind din nou că resurse are. Izbutind deplin, de se află-n fruntea-i oameni înzestrați. Domnu' Dorin Frandeu, unul dintre dâșii, fără îndoială... A fost în lista cu preferințe înaintată de noi. Cerutu-l-am de trei ani, bine-am făcut, s-a văzut. E calm, așezat, iscusit. Duce orchestra cu ușurință, cu siguranță, cu eleganță

unde dorește. Unde se cade, de fapt, ca munca să-i fie cu spor, aprecierea, la fel și sunetu' muzicii, fain. Jos pălăria, Dorine, vreo mie de palme-ai primit ca răsplată, aplaudându-te lung. Semn că p-aci să revii, se cuvine, curând... Iar ție, Wolfgang Amadeus, slavă mereu și mereu pentru ce ne-ai lăsat. Pur, minunat, înălțător și peren...

Adrian SIMEANU

Concert de

excepție

De ziua națională a României Filarmonica din Pitești ne-a oferit un program deosebit. La aceasta a contribuit în primul rând tânărul dirijor clujean Cristian Sandu. Am avut un program festiv cu Beethoven și Mozart.

Programul a fost deschis de uvertura *Egmont* de Ludwig van Beethoven. Lucrarea este dedicată de marele compozitor piesei lui Goethe purtând același nume. *Egmont* a fost un nobil flamand patriot care a fost sacrificat de interesele regelui Filip al II-lea și ale ducelui de Alba în Țările de Jos. A fost decapitat în superba Grand Place din Bruxelles unde își avea palatul. Beethoven a creat-o în

vremea războaielor napoleoniene cărora le-a fost adversar. Aerul dramatic al compoziției și semnificația ei privind lupta pentru libertate au făcut ca această piesă să fie simbolul Revoluției din Ungaria în 1956. Orchestra a răspuns cu avânt la indicațiile dirijorale și interpretarea a avut sensul pe care l-a dorit compozitorul.

A urmat Concertul nr 4 în Re major pentru vioară și orchestră de W. A. Mozart. Tânăra studentă Monica Bălășoiu a redat corect grațiosul concert mozartian. Ea ne-a oferit împreună cu orchestra, la bis, Balada lui Ciprian Porumbescu cu ocazia zilei naționale.

În partea doua a concertului a urmat Simfonia nr. 5 de Beethoven. Simfonia e cunoscută ca fiind cea a Destinului, folosind în deschidere motivul celor 4 note care i-a adus celebritatea. Este una din cele mai cântate piese muzicale, este plină de dramatism, de aer marțial, de măreție imperială, este chintesența beethoveniană. Îndrăznesc să spun că a fost una din cele mai bune prestații ale orchestrei Filarmonicii noastre, superioară interpretării celei realizate de Orchestra ploieșteană. Auditorii piteșteni au avut parte de unul din cele mai bune momente ale stagiunii.

Joe Neguț

La Curtea lui Faraon II

Libret de Guillermo Perrín și Miguel Palacios

Traducere din limba spaniolă de Cristian Sabău

Tabloul al doilea

Mantia lui Jose

Antecamera nupțială în palatul Generalului Putifar. Uși laterale și fundalul scenei deschisă închipuind o terasă care dă spre malul fluviului Nil în ale cărui valuri se oglindește luna. Vegetație bogată. Camera are mobile de epocă, scumpe, blănuri, arme, covoare, vase în care se ard mirodenii etc).

Scena întâi cântată

Lota într-o ținută lejeră, simplă, dar provocatoare, e întinsă pe o pe o estradă între blănuri și perne uriașe. Patru sclave îi fac vânt cu evantaiele. Raquel și alte sclave cântă la harpe. Altele întrețin jarul în vasele de ars mirodenii. Câteva sclave dansează în centru scenei după acordurile arpei lui Raquel. Intră Jose apoi 3 văduve din Teba: Ra, Sel și Ta.

Muzica

(Nr. 3, cântec. Dans și trioul – terțetul văduvelor din Teba)

Raquel:

Razele lunii
Se sparg în apele Nilului
Și pasărea Ibis
Străbate văzduhul.
Cerul e albastru strălucitor
Florile dezlănțuie arome

briza murmură ușor
cântecele de amor.

Sclavele și Raquel:

Dansați (voi) fiice ale Nilului,
Dansați la dulcele sunet
Al harpei care acompaniază
Cântecele cu amor.

Jose:

Trei văduve din Teba
Cer permisiunea de a intra.

Lota (Ca și cum ar recita):

Deschisă e poarta,
Pot să intre.

Raquel:

De câte ori în Egipt
Se mărită o fecioară
Trei văduve vin îndată
s-o învețe ce să facă
ce obligații are de îndeplinit
de îndată ce s-a căsătorit.

Văduvele (Venind în prim-plan.):

O salutăm pe fecioara
Frumoasă ca primăvara
Fie ca Anubis să te protejeze
Și Osiris să te binecuvânteze.
Pentru a trece de la fată
la femeie măritată
(Trebuie să fii pregătită)
Ascultă-ne: noi văduvele
Știm bine ce te așteaptă:
O soartă foarte dură
Și, te asigurăm, jenantă!

Și foarte curând,
Foarte curând o să afli
Care e dreptul, care e dreptul,
Care e dreptul bărbatului
Asupra soției.
Că după nuntă bărbatului
n-ai dreptul să-i refuzi
absolut nimic.
Fiindcă în casă, o dată cu el,
Intră și autoritatea-i deplină
Și oricât te-ai plânge la început
Că tratamentul lui te-a durut
Dacă te vei lăsa dusă de val
Capul ți-l vei pleca, natural,
Fii harnică,
Pricepută,
Fă-i pe plac,
Fii mereu drăgăstoasă.
Mișcă-te repede,
Ca tot ce-și dorește
Să și dobândească.
Îl îngrijește
Și îl răsfăță,
(și) Niciodată
Să nu-i spui NU.
Și aceste câteva noțiuni
De morală pentru neveste
O să vezi că destule vor fi
Ca soțul fericit să ți-l ții!

Toate (mai puțin Lota.):

Fii harnică
Pricepută
Fă-i pe plac
Fii mereu drăgăstoasă.
Mișcă-te repede
Ca tot ce-și dorește poștește

Să și dobândească.

Văduvele:

Îngrijește-l
Răsfăță-l,
(și) Niciodată
Să nu-i spui NU.

Lota:

Nu?

Văduvele:

Nu!

Muzica [nr.3 bis]

Vorbind

Lota (ridicându-se):

Voi urma ale voastre sfaturi (pe dată)
Și (sigur) n-o să le uit niciodată.

Ra:

Practica tot mai multe te învață
Și despre orice putem da o
poavață
Știm cam totul despre căsătorie
Că doar suntem veterane în... văduvie.

Sel:

Și o să vezi că măritișul n-a fost
niciodată
În niciun caz vreo înaltă
știință revelată.

Lota:

Eu mi-am făcut deja o idee
O idee ce-i drept cam obscură
Și acum toate gândurile mele
Sunt pline de îndoieli și mistere.

Ta:

Asta pentru că vezi numai cerul
Plin de nori și de ceață
Și nu vezi astrele
Și-atât de strălucitoarele
nebulose.

Ta:

Dar cu cât vei vedea stelele
Atunci când va lumina luna
Și-o să rupă valul subțire
Care cerul dragostei îl ascunde
O dată rupt, o să vezi
că totul e noroc și lumină.

Raquel:

Câte mai știi! Și ce bine-au vorbit!
Ce adâncă experiență au dobândit!

Lota:

Dar voi chiar le știți pe toate?

Toate trei: Pe toate!

Lota:

Deja sunt sigură
De fericirea mea.

Ra:

Fie ca pasărea Ibis
O lună de miere
Eternă să-ți ofere!

Sel:

Fie ca Osiris să facă
ca soțul tău să nu ostenească
niciodată!

Ta:

Fie ca ziii
Forță să vă dea
Să luptați cu viața!

Putifar

(din off!):

Pepe!

Lota (însăpăimântată):

Cine?

Raquel:

Cred că soțul tău te caută.

SCENA a II-a vorbită

(Aceiași, Putifar și Jose)

Ra:

Deja înarmat cu toate armele.

Putifar (către văduve):

Cine sunteți?

Ra:

Cele trei văduve
Obișnuite, comandante.

Putifar (pentru sine):

Astea sigur m-au bârfit.

Cele trei:
Fie ca zeii
Să te ajute.
(Salută și pleacă.)

Putifar:

Adio!

Raquel:

Suntem invidioși pe norocul tău.
(Pleacă împreună cu celelalte sclave)

SCENA III vorbită

(Lota, Putifar și Jose)

Putifar:

Dulce Lota..., soția mea!

Lota:

Putifar...

Putifar:

Comoara mea!

Jose (pentru sine):

Ei, drăcie! (Tare) Stăpânul dorește ceva?

Putifar:

Da, scoate-mi armura.

Jose:

Eu?

Putifar:

Hai, mai repede!

Jose:

Credeam că nu vorbiți cu mine.

Putifar:

Scoate-mi o dată platoșa asta!

Jose:

Imediat stăpâne... (pentru sine).
Da' ce se mai grăbește!
(Îi scoate armura etc.)

Lota (undeva în fundul scenei):

Deja răsare luna
În curând va rupe vălul
a sa rază de argint, pură.

Jose:

Gata, stăpâne, mă pot retrage?

Putifar:

Sigur.

Jose:

Doriți să vă mai aduc ceva?

Putifar:

Nu, nimic.

Jose:

Bine. Noapte bună, atunci,
Și odihna plăcută.

Putifar:

Mulțumesc.
(Jose iese)

(va urma)

NOE

al sunetelor

Așa l-a numit, inspirat, deputatul Pambuccian, în prezentare. Și zău că n-a greșit. Căci Harry adună de mulți ani încoa' crâmpoie sonore de pretutindeni, le trece prin sensibilitatea sa creatoare, le plămădește pân' le nimerește precum își dorește și le dăruiește cu evlavie celui pentru

care muzica-i un sanctuar. Are un simț improvizatoric brici, ritmu' colcăie-ntrânsul și-un foc lăuntric nu-i dă pace defel, țâșnind în juru-i incandescent. Astfel se vădi, în miez de Undrea, când la Pitești poposi. Adus, mulțumim, de armeni. Dornici să-și pună și pe aci cultura-n valoare, binevenit și pe merit. Sperăm să continue treaba frecvent,

că sigur au ce-arăta. Tavitian făcând safteaua, să zicem. E mare și tare pe clape, mai dă și din gură sau zurgălăi, armonios copios, încât nu l-ai lăsa să plece deloc de pe scenă. Jazzul fiind pentru el un motiv. Să caute muzica prin orice colțuri de lume. Să strângă teme celebre ori nu și să le-ntoarcă chipeșe-n plus. E virtuos, creativ, original îndestul

De pe blogul lui Harry

Aștept cu emoție să mă reîntâlnesc cu publicul din Pitești

În general, am avut plăcerea de a merge prin locuri mai puțin umbrate, mai puțin bătătorite... Este foarte ușor să cânti în orașe mari ca Bucureștiul sau Clujul care îți garantează un public, dar există și spațiul mult mai extins al orașelor unde nu a fost până acum o activitate susținută de jazz. Eu mă simt foarte bine în aceste orașe unde este o lume foarte bună, legăturile dintre

oameni sunt mult mai strânse, interesul pentru cultură e mare, iar actul artistic excelent primit. Sunt sigur că așa va fi și de această dată la Pitești. Până acum am mai concertat de două ori la Club Hush (gazde minunate); reacția deosebită a publicului ne-a întrecut toate așteptările.

Părinții mei (în stânga) în vizită la Pitești, în 1950, la unchiul Sarkis, alături de mătușa Hena, bunica mea Pepron și verii Arshag și Marga – în brațele bunicii.

și cu impact unanim. Eu i-am propus să vie degrabă-ndărăt, într-un concert cu-a noastră jună orchestră. Va fi de muncă, nu spun, da' va ieși triumfal. Că are varii resurse și poate duce genul înspre simfonic, ireproșabil. Va reflecta, a promis, și va decide cumva. Om trăi și-om vedea...

Adrian SIMEANU

Concertele Filarmonicii Pitești Stagiunea de toamnă 2011-2012

**25 august, Casa Sindicatelor Pitești,
ora 19.00**

„Soliștii Filarmonicii” - Concert simfonic

Dirijor: Alexandru Ganea

Soliști: Meda Stanciu și Mădălin Sandu (vioară), Ionuț Mardare și Alexandra Neaga (fagot), Adrian Vasile și Răzvan Popescu (violă și contrabas), Eugen Olaru și Cristian Modrescu (clarinet).

În program:

J.S. Bach - Dublu concert pentru vioară și orchestră

J.B. Vanhal - Concert pentru două fagoturi
C. Dieter von Diettersdorf -

Concert pentru violă și contrabas

F. Krommer-Kramar - Concert pentru două clarinete.

1 septembrie, Casa Sindicatelor

Pitești, ora 19.00

Recital cameral

Concertstuck pentru violă și pian

Soliști: Adriana Maier (pian),
Marian Movileanu (violă)

În program:

W. F. Bach - Sonata
în do minor

pentru violă și pian;

M. Glinka - Sonata
„Neterminată“

pentru violă și pian;

R. Schumann - *Marchenbilder*

pentru pian și violă;

G. Enescu - Concertstuck

pentru violă și pian;

Kurt Weill - *Wie lange noch*

Kurt Weill - *Youkali*.

**8 septembrie, Casa Sindicatelor
Pitești, ora 19.00**

Dirijor: Tiberiu Oprea

Soliști: Ștefan Cazacu (violoncel)
și Ioana Goicea (vioară)

În program:

Dmitri Shostakowich - *Uvertura Festivă* op. 96

Tiberiu Brediceanu - *Patru dansuri*
simfonice

George Enescu - *Balada*

Constantin Dimitrescu - *Dans țărănesc*

Edward Grieg - *Dansuri*

norvegiene op. 35

Pablo de Sarasate - *Fantezia*

Carmen

D. Popper - *Rapsodia ungară* op. 68

George Enescu -

Rapsodia română I

**11 septembrie, Piața Festivalului
George Enescu, ora 20.00**

Dirijor: Tiberiu Oprea

Soliști: Ștefan Cazacu (violoncel) și
Ioana Goicea (vioară)

În program:

*Dmitri Shostakowich -
Uvertura Festivă op. 96*

*Tiberiu Brediceanu - Patru dansuri
simfonice*

George Enescu - Balada

Constantin Dimitrescu - Dans țărănesc

Pablo de Sarasate - Fantezia Carmen

D. Popper - Rapsodia ungară op. 68

George Enescu - Rapsodia română I

**15 septembrie, Casa Sindicatelor
Pitești, ora 19.00**

Recital cameral

„Cântând dansând...“

Soliști: Dot. DUO

(Matei Ioachimescu - flaut, Viena,
George Popescu - chitară, București)

În program:

François-Joseph Gossec - Tambourin

*Bela Bartok - Dansuri populare
românești*

Miroslav Tadic - 4 Piese macedonene

Celso Machado - Pacoca (choro)

Pixinguinha - Descendo a Serra

Pixinguinha - Naquele Tempo

Ernesto Nazareth - Escorregando

Astor Piazzolla - Din suitea

„Istoria tango-ului,,

**29 septembrie, Casa Sindicatelor
Pitești, ora 19.00**

**Deschiderea oficială a stagiunii 2011-
2012**

Concert simfonic extraordinar

Dirijor: Tiberiu Oprea

Solist: Valentina Svyatlovskaya (Rusia/
Olanda)

În program:

Amédée-Ernest Chausson - „Poëm,,

op. 35 pentru vioară și orchestră

Camille Saint-Saëns - „Havanaise,,

op. 83 pentru vioară și orchestră

*J. Brahms - Simfonia nr. 2 în Re major,
op. 73*

**6 octombrie, Casa Sindicatelor
Pitești, ora 19.00**

Concert simfonic

Dirijor: Vlad Agachi

Solist: Alexandru Mălaimare (vioară)

În program:

Felix Mendelssohn Bartholdy -

Uvertura la Hebridele

F. Mendelssohn-Bartholdy - Concertul pentru vioară și orchestră în mi minor (op. 64)

Felix Mendelssohn Bartholdy -

Simfonia a IV-a

13 octombrie, Casa Sindicatelor Pitești, ora 19.00

Concert simfonic

Dirijor: Mihai Agafița (Chișinău)

Solist: Răzvan Suma (violoncel)

Program :

Gioachino Rossini -

Uvertura la opera Coșofana hooță

Luigi Boccherini -

Concertul pentru violoncel

și orchestră în

Si bemol Major

A. Dvorak - Simfonia nr. 9 Din Lumea Nouă

20 octombrie, Casa Sindicatelor Pitești, ora 19.00

BEETHOVEN ALL AROUND

Soliști: Ansamblul Musica Viva

(Andreea Butnaru -pian,

Alexandru Mălaimare-vioară,

Florin Mitrea-violoncel)

În program:

Trio op.1, nr. 1, în Mi bemol major

Trio op.1, nr. 3, în do minor

Trio op.70, nr.1 în Mi bemol major

**26 octombrie, Aula Universității Pitești, ora 19.00
Bd. Republicii nr. 71-72
(fostul Centru de Calcul)**

Soliști: Wave Marimba Quartet
(Bogdan Băcanu, Christoph Sietzen, Vladi Petrov și Emiko Uchiyama)

În program:

Astor Piazzolla - Prologue

Josh Groban - The Wandering Kind

Carlos Gardel - Por Una Cabeza

Sting - Message in a Bottle

Rodrigo y Gabriela - Juan Loco

Takatsugu Muramatsu - Light Illusion

Rüdiger Pawassar - Sculpture in Wood

Rodrigo y Gabriela -Tamacun

Johann Mattheson - Sonata & Suite

in g minor

Gaspard Le Roux - „Pieces de Clavessin“ / Sonata in d minor

Johann Sebastian Bach - Concerto for 2

Harpichords in C Major BWV 1061 a „Senza Ripieno“

27 octombrie, Casa Sindicatelor Pitești, ora 19.00

Concert simfonic extraordinar

Dirijor: Sabin Pautza

Solist: Florin Croitoru (vioară)

În program:

Dirijor: Sabin Pautza

Solist: Florin Croitoru

În program:

Witold Lutostawski - Mica Suită

Sabin Pautza - Jocuri IV,

Concertul pentru vioară și orchestră

Felix Mendelssohn Bartholdy -

Simfonia a V-a (Resurrection).

28 octombrie, Casa Sindicatelor Pitești, ora 19.00

Recital de muzică veche și tradițională românească Isvor

Solist: Ansamblul Imago Mundi

În program:

Barbu Lăutarul (Vasile Barbu)

Geampara (tradițional)

Săraca străimătate (tradițional)

Dans trac (tradițional)

Colind (tradițional)
 Suita de geamparale (tradițional)
 Bûselik Şarki / improvizație (Hamamizâde
 Ismail Dede Efendi)
 Peşrev în modul bûselik (Dimitrie
 Cantemir)
 Sâz semâ'îsi în modul bûselik
 aşâranî (Dimitrie Cantemir)
 Zori de ziuă / peşrev în modul
 huseynî (Dimitrie Cantemir)
 Cântec de leagăn (tradițional)
 Dobrogeana (tradițional)
 Hora (tradițional)

**2 noiembrie 2011, ora 18.00 -
 Casa de Cultură a
 Sindicatelor Pitești**

Festival de muzică bizantină,
 ediția I

Organizatori:

Protoieria Pitești -
 Biroul de catehizare a tineretului,
 Editura Filos și Filarmonica Pitești

Participă:

Horevma, grupul de psalți ai Mănăstirii Turnu,
 Prahova, condus de Dr. Cristian Boroș
 Tronos, grupul de psalți ai Patriarhiei Române,
 condus de Diacon Mihai Bucă
 Grupul de psalți ai Arhiepiscopiei Argeşului și
 Muscelului, condus de Diacon Codruț Scurtu
 Grupul de maici de la Mănăstirea Bistrița

**3 noiembrie,
 Casa Sindicatelor Pitești,
 ora 19.00**

Recital cameral

Remember Enescu

Soliști: Corina Răducanu (pian), Eugen
 Dumitrescu (pian), Raluca Voicu Arnăuțoiu
 (vioară), Manuela Giosa (pian)

În program:

G. Enescu - Rapsodia nr.2 (versiune pentru
 pian la 4 mâini)
 G. Enescu - Pastorală, Menuet trist și
 Nocturnă, pentru vioară și pian la 4 mâini
 G. Enescu - Impromptu concertant
 pentru vioară și pian
 G. Enescu - Sonata Torso pentru
 vioară și pian
 G. Enescu - Rapsodia nr. 1
 (versiune pentru pian la 4 mâini)

**10 noiembrie, Casa Sindicatelor
 Pitești, ora 19.00**

Concerto Grosso

Dirijor: Tiberiu Oprea

Soliști: Gina Tănase (nai), Lucia Petroianu
 (oboi), Mădălin Sandu (vioară), Tiberiu Oprea

(vioară), Daniel Stan (vioară),
 Alexandra Mîrea (vioară),
 Paul Oneci (violoncel),
 Valentin Ghita (oboi)

În program:

J. Pachelbel, J.S. Bach, A. Vivaldi, G.F. Handel
 și A. Corelli

**17 noiembrie, Casa Sindicatelor
 Pitești, ora 19.00**

Concert simfonic

Dirijor: Dorin Franțeș

Solist: Nicoleta Luca (pian)

În program:

W.A. Mozart -
 Uvertura la opera
 Don Giovanni
 W.A. Mozart -
 Concertul nr. 23 pentru pian
 și orchestră
 W.A. Mozart -
 Simfonia nr. 40
 în sol minor

The Real Choir

**8 decembrie, Casa Sindicatelor
Pitești, ora 19.00**

Pian la patru mâini

Soliști: Roxana Gheorghiu și Valentin Gheorghiu

În program:

W.A. Mozart - Sonata în Re Major

Franz Schubert - Grand Rondeau

în La Major, op. 107

Franz Schubert - Marș caracteristic III

în Do major, op. 121

Frédéric Chopin -

Vals în la minor

Serghei Rachmaninov -

Romanță în La Major

Claude Debussy - Mica Suită

Gabriel Fauré - Suita „Dolly”

Johannes Brahms - Două dansuri ungare

**15 decembrie,
Casa Sindicatelor Pitești,
ora 19.00**

Concert simfonic

Dirijor: Alexandru Ganea

Solist: Viniciu Moroianu (pian)

În program:

Hector Berlioz -

Uvertura Carnavalul roman op. 9

Franz Liszt - Concertul pentru pian și
orchestră nr.1 în Mi bemol major

Franz Liszt - Concertul pentru pian și
orchestră nr 2 în La major

Bedrich Smetana - Poemul simfonic Vltava

**16 decembrie, Casa Sindicatelor
Pitești, ora 19.00**

Recital de pian

Harry Tavitian

Rezonanțe armenesti în Jazz

**22 decembrie,
Casa Sindicatelor Pitești,
ora 19.00**

Concert simfonic

Dirijor: Cristian Lupeș

Solist: Mihai Ailenei (clarinet)

Program:

Carl Maria von Weber - Concertino pentru
clarinet și orchestră, op. 26

Gaetano Donizetti- Concertino pentru
clarinet și orchestră

Antonin Dvorák- Dansuri slave

P.I. Ceaikovski - Uvertura „Anul 1812”

J. Brahms - Valsuri

**24 noiembrie, Casa Sindicatelor
Pitești, ora 19.00**

Concert vocal-sinfonic

Dirijor: Colin Attard (Malta)

Solist: Mediana Vlad

În program: Joseph Vella, Colin Attard,
Carmelo Pace, Stephen Attard și Charles
Camilleri

**1 decembrie, Casa Sindicatelor
Pitești, ora 19.00**

Concert simfonic

Dirijor: Cristian Sandu

Solist: Monica Bălăsoiu (vioară)

În program:

L.v. Beethoven - Uvertura „Egmont”, op. 84

W.A. Mozart - Concertul nr. 4 pentru vioară
și orchestră în Re major

L.v. Beethoven - Simfonia nr. 5

**3 - 12 decembrie, orchestra de cameră
a Filarmonicii Pitești**

participă la un turneu în Norvegia la invitația

Concert de colinde

Anul 2011 a reprezentat, pentru Filarmonica Pitești, o mai mare apropiere de biserica ortodoxă română. Cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Calinic, arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, în Săptămâna Luminată, mai precis în ziua de 26 aprilie 2011, în organizarea Primăriei Câmpulung, a Casei de Cultură „Tudor Mușatescu” și a Casei de Cultură a Sindicatelor „C.D. Aricescu”, în curtea Mănăstirii „Negru Vodă”, într-un foișor, alături de Corul „Orfeu” (dirijat de Alexandru Ionescu) al Centrului de Cultură „G. Topârceanu” din Curtea de Argeș, a evoluat cvartetul Filarmonicii Pitești (Mădălin Sandu, Daniel Stan, Adrian Dionisie și Isabela Oprea). Seara, în aceeași formulă, dar în organizarea Primăriei Mioveni și a Casei de Cultură din localitate, spectacolul s-a reluat la Catedrala Mioveni.

După colaborarea în organizarea primului Festival de muzică psaltică

(la 2 noiembrie) dintre Episcopia Argeșului și Muscelului, a urmat invitația primarului orașului Topoloveni, dl. Gheorghită Boțarcă, de a susține un concert de colinde, la 23 decembrie 2011, la Catedrala „Sf. Gheorghe” din acest oraș, alături de corul „Preot Ion Ionescu” al Casei de Cultură din Topoloveni și de cvartetul „Brevis” al Episcopiei Argeșului și Muscelului (condus de Codruț Scurtu).

De această dată, Filarmonica Pitești a fost reprezentată (cu sprijinul Asociației culturale „Prietenii Filarmonicii”) de un cvintet format din Mădălin Sandu, Daniel Stan, Adrian Dionisie, Gabriela Budeanu, senzația concertului (desfășurat în sfântul altar) fiind naista Gina Tănase.

În cuvântul de încheiere, Î.P.S. Calinic a chemat la o mai strânsă colaborare („ca între gemeni”) între Biserică și Filarmonică, între cvartetul de corzi și cvartetul vocal.

Ion Teianu

You Tube *HD*

www.youtube.com/filarmonicapitesti

